

Den sidste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1974-31. marts 1975.

(Anden behandling af finanslovsforslaget (nr. 1) findes i tidenden sp. 2679, finansudvalgets tillægsbetænkning i tillæg D. sp. 213).

I tillægsbetænkningen var stillet 358 ændringsforslag.

Uden for tillægsbetænkningen var stillet 62 ændringsforslag af Knud Jespersen m. fl. (DKP) på blad nr. 283 (se tillæg D. sp. 486).

Uden for tillægsbetænkningen var endvidere stillet 120 ændringsforslag af finansministeren på blad nr. 284 (se tillæg D. sp. 486).

Uden for tillægsbetænkningen var endvidere stillet 19 ændringsforslag af finansministeren på blad nr. 285 (se tillæg D. sp. 486).

Uden for tillægsbetænkningen var endelig stillet 1 ændringsforslag af finansministeren på blad nr. 309 (se tillæg D. sp. 486).

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Formanden:

Taletiden er for ordførerne indtil 15 minutter.

Ændringsforslag nr. 90 er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Heinesen (S):

Det forslag til finanslov for 1974-75, som vi nu skal færdigbehandle, indeholder i forhold til budgetoverslaget langt større besparelser, end vi tidligere har gennemført. I det forslag, som den tidligere regering fremsatte den 30. november sidste år, var indarbejdet besparelser på 2,6 milliarder kr. Ved første behandling af finanslovsforslaget sagde jeg, at socialdemokratiet gerne ville medvirke til besparelser udover dem, som vi allerede havde gennemført.

Det er i overensstemmelse med denne tilkendegivelse, at socialdemokratiet i dag er

medforslagsstiller til besparelser på yderligere godt 700 mill. kr. Hvis disse forslag vedtages, og det er der jo god grund til at tro at de bliver, vil de samlede besparelser på finansloven i forhold til budgetoverslaget altså udgøre ca. 3,3 milliarder kr., og det er 5-6 gange mere, end der nogen sinde tidligere er sparet på en finanslov.

Ser vi bort fra den særlige omkostningsdæmpende ydelse, som er en engangsforanstaltning, er udviklingen i statens netto-udgifter regnet i faste priser og lønninger fortsat stabiliseret fra 1973-74 til 1974-75.

Jeg sagde også ved finanslovsforslagets førstebehandling, at vi ville afvise asociale spareforslag, og at det var afgørende for socialdemokratiets stillingtagen til besparelser, at den samlede økonomiske politik virkede socialt rimelig. Disse synspunkter har vi fastholdt under forligsforhandlingerne. Ingen af de spareforslag, som socialdemokratiet i dag anbefaler til vedtagelse i tinget, kan betegnes som asociale, og den økonomisk-politiske sammenhæng, hvori besparelserne gennemføres, er en anden end den, som regeringen lagde op til i forbindelse med finanslovsforslagets første behandling.

Forslaget om dyrtidstilskud, som ville have været et indgreb i de kollektive overenskomster, hvad man så ellers kan mene om det, er taget af bordet. Forslaget om en nedsættelse af overgrænsen for den amtskommunale grundskyldpromille er forkastet. Beskatningen af de større formuer er blevet skærpet i forhold til regeringens forslag. Regeringen har fremsat forslag om forhøjelse af selskabsskatten, om lov om markedsføring og et forbrugerklagenævn, og samtidig hermed er der vel håb om, at vi nu til trods for visse partiers modstand får løst en væsentlig del af problemerne i forbindelse med nulindkomsterne på grundlag af finansministerens eget forslag og på grundlag af socialdemokratiske forslag. Det er bl. a. på denne økonomisk-politiske baggrund at socialdemokratiet har kunnet medvirke til gennemførelsen af yderligere besparelser.

Det har ligeledes været af afgørende betydning for os, at forliget mellem de 4 partier indebærer, at besparelser ud over dem, som forligspartierne i dag stiller forslag om, kun kan gennemføres for finansåret 1974-75, hvis de 4 partier er enige herom. Vi kan naturligvis ikke vide nøjagtigt, hvilke andre

[Heinesen.]

besparelsesforslag der ville have kunnet samle et flertal her i tinget, men vi tager næppe fejl, når vi antager, at en række nedskæringer på det sociale, det undervisningsmæssige og det boligpolitiske område, som vi er imod, kunne have været vedtaget, hvis ikke forliget havde forhindret det. Jeg siger ikke dette, fordi socialdemokratiet afviser at overveje yderligere besparelser, for det gør vi ikke, heller ikke besparelser, der eventuelt kan få virkning for det kommende finansår, men når vi ser ned over striben af mindretalsforslag, ser på den asociale holdning, som mange af dem er udtryk for, ser på deres skadelige virkninger, så er vi tilfreds med, at vi har fået afgørende indflydelse på besparelsespolitikken.

Jeg tænker naturligvis ikke mindst på fremskridtspartiets ændringsforslag. Fremskridtspartiets erklærede mål er jo fra 1. januar 1975 at forhøje den skattefri bundgrænse til 60.000 kr. og at beskatte indkomster herover med 50 pct. Denne skattenedsættelse skulle altså virke i ét kvartal i det kommende finansår. For at skaffe dækning for skattetabet i dette ene kvartal fremsatte partiet den 2. februar et spareforslag på ca. 9,4 milliarder kr. Dette spareforslag blev i løbet af februar kommenteret af de enkelte ministre. Deres anmeldelse af planen var lige så høflig i formen, som den var ubarmhjertig i realiteten.

Det er et gennemgående træk i kommentarerne fra ministrene, at det i det kommende finansår er umuligt at opnå en besparelse af den størrelsesorden, som fremskridtspartiet har foreslået, og gang på gang tilkendegives det, at forslagene er helt urealistiske.

Denne kritik fik en begrænset, men også kun en begrænset, indflydelse på fremskridtspartiets ændringsforslag til finanslovsforslaget. Ændringsforslagene beløber sig ikke som spareplanen til 9,4 milliarder kr., men til 8,2 milliarder kr. Da forslagene blev konfronteret med virkeligheden, forsvandt 1,2 milliarder kr. sporløst, og det skal jeg ikke bebrejde fremskridtspartiet. At fremskridtspartiet lader illusioner til 1,2 milliarder kr. fordampe i mørket er nok det mest virkelighedsnære, partiet overhovedet har foretaget sig, siden det kom ind i tinget, og i forhold til et parti, som i forvejen har sin økonomiske politik sådan indrettet, at man

opererer med en stor fejlmargen, skal man jo ikke hænge sig i 1.200 mill. kr. fra eller til.

Tilbage blev altså ændringsforslag til 8,2 milliarder kr., og af disse anbringes knap 7 milliarder kr. på en budgetreguleringskonto. Når vi om nogle timer skal stemme om ændringsforslagene, får vi altså kun lejlighed til at stemme om konkrete og specificerede ændringsforslag fra fremskridtspartiet til et beløb på godt 1 milliard kr. De godt 9 milliarder kr. i besparelser er altså blevet til godt 1 milliard kr. i specificerede ændringsforslag. 1 milliard kr. forsvandt ud i mørket, og 7 milliarder kr. er druknet på en budgetreguleringskonto.

Det er i og for sig ikke nogen kritik, for man må erkende, at det er nødvendigt, at en stor del af beløbet opsamles på en sådan konto, dels fordi flere spareforslag kræver lovændring, dels fordi nogle forslag kræver så omfattende konsekvensændringer, at det ikke har været muligt at få dem på plads rundt omkring i finanslovsforslaget. Men det er jo også fremskridtspartiets store held, at hele 7 milliarder kr. har måttet posteres på en opsamlingskonto. Derved undgår fremskridtspartiet den specifikation, som er nødvendig for en detaljeret bedømmelse af konsekvenserne, og som utvivlsomt også ville have betydet, at endnu et stort beløb måtte posteres på en konto for overdrivelser uden for finansloven.

Vi er stærkt interesseret i at få denne store budgetreguleringskonto belyst og gennemlyst ved fortsatte drøftelser i det politisk-økonomiske udvalg. For en del posters vedkommende er det nemlig ikke let at se, hvorfor de er posteret på budgetreguleringskontoen.

Jeg vil gerne nævnte et eksempel. I spareplanen skriver fremskridtspartiet, at der skal spares 300 mill. kr. på kontiene for Grønlandsministeriet og den kgl. grønlandske handel. Grønlandsministeren meddeler herefter, at det vil betyde, at der ikke kan gives den grønlandske befolkning en forsvarlig uddannelse, at man ikke kan foretage en effektiv sygdomsbekæmpelse, at arbejdsløsheden vil stige, og at man får alvorlige sociale problemer, herunder bolignød.

Herefter anbringer fremskridtspartiet de 300 mill. kr. på budgetreguleringskontoen.

Betyder det, at fremskridtspartiet er blevet bange for konsekvenserne, hvad ingen jo

[Heinesen.]

vil bebrede partiet? Men i så fald skal beløbet jo heller ikke stå på budgetreguleringskontoen og tælles med som besparelse; så skal det tages helt ud. Hvis beløbet står på budgetreguleringskontoen, fordi fremskridtspartiet ikke kan specificere det, vil jeg gerne spørge: hvordan kan man så vide, at det overhovedet kan spares, uden at det får de nævnte alvorlige konsekvenser?

En anden grund til, at vi er interesserede i en gennemlysning af fremskridtspartiets budgetreguleringskonto, er, at det gennemgående er helt umuligt at se, hvordan fremskridtspartiet når frem til de foreslåede besparelsesbeløb. Det vil jeg også gerne nævne et eksempel på.

I henhold til spareplanen vil fremskridtspartiet nedskære undervisningsministeriets § 20.06. med 600 mill. kr. bl. a. ved hjælp af adgangsbegrænsning til videregående uddannelse. Undervisningsministeren svarer, at der kun kan spares godt 100 mill. kr., selv om man skulle gå til den yderlighed at halvere tilgangen. På budgetreguleringskontoen opfører fremskridtspartiet ikke desto mindre denne post med 300 mill. kr. Det er fuldstændig umuligt at se, hvordan fremskridtspartiet vil spare dette beløb, som undervisningsministeren altså anser for at være helt urealistisk. Det er kun ét eksempel blandt mange på, at fremskridtspartiets spareplan unddrager sig en rationel bedømmelse.

Men det forhindrer ikke, at man udmærket kan læse hensigten ud af ændringsforslagene. Det er f. eks. ikke svært at se, hvilke befolkningsgrupper der skal betale den skattelettelse, som alle får. Det skal bl. a. arbejdsmanden, som har behov for en specialarbejderuddannelse, det skal de, der bor i dårlige og dyre lejligheder, det skal de, der bliver syge, de, der bliver ofre for fremskridtspartiets hovedløse trafikpolitik, de, der vil supplere en begrænset skolegang med fritidsundervisning, og som ikke har trukket på undervisningsvæsenets ressourcer i deres tilværelse, det skal de offentligt ansatte, det skal grønlænderne, og det skal i ganske særlig grad børnene og de unge.

Der bliver store grupper, som får vanskeligt ved at få råd til hr. Glistrups skattelettelse.

Sammenfattende skal jeg om fremskridts-

partiets ændringsforslag sige, at forholdet er det enkle, at fremskridtspartiets 8,2 milliarder kr. ikke kan spares i 1974-75, om overhovedet nogen sinde. Og de 8,2 milliarder kr. kan altså kun finansiere en skattefri bundgrænse på 60.000 kr. i ét kvartal. Efter fremskridtspartiets egne oplysninger kræver det 32 milliarder kr. i årlig besparelse på hele det offentlige budget at finansiere denne bundgrænse i et helt år. Når det er så vanskeligt for fremskridtspartiet at sandsynliggøre en besparelse på 8,2 milliarder kr., får man have os undskyldt, at vi har svært ved at tro på en besparelse på 32 milliarder kr.

Jeg har i øvrigt tidligere, under første behandling af fremskridtspartiets skatteforslag, påvist, at selv om man sparer 32 milliarder kr., kan man alligevel ikke få en skattefri bundgrænse på 60.000 kr., fordi der heller ikke er hold i de øvrige af fremskridtspartiet selv opstillede forudsætninger, herunder en meget kraftig stigning i produktionen, i indkomsterne og i provenuet af den indirekte beskatning. For en ordens skyld skal jeg da gerne tilføje, at forslaget også efter de seneste økonomiske oplysninger, som vi fik i går eftermiddags, står som ild til vand til den økonomiske situation.

Det var meget ønskeligt og også meget praktisk, om vi snart kunne få en tilkendegivelse fra fremskridtspartiet om, at dets politik savner jordforbindelse. Men den får vi nok ikke, for fremskridtspartiets lykke og held er, at det aldrig selv kommer til at administrere sit finanslovsforslag, hvorved partiets undgår den fuldstændige afsløring. Det er der grund til at lykønske både fremskridtspartiet og nationen med.

Vi har i dag 559 ændringsforslag til behandling, og tiden tillader selvsagt ikke en gennemgang af disse. Socialdemokratiets synspunkter vil også være kendt fra tidligere forhandlinger i tinget, for så vidt angår de fleste af ændringsforslagene. Socialdemokratiet vil stemme imod de af forskellige mindretal stillede ændringsforslag bortset fra nr. 133 i finansudvalgets tillægsbetænkning, som vi vil stemme for.

Om flertalsforslagene skal jeg på mit partis vegne gøre 2 bemærkninger.

Den første vedrører forslag nr. 112 på blad nr. 284, lovreserven. Under hensyntagen til, at lovreserven indeholder 100 mill. kr., som vil være reserveret til boligpolitiske formål,

[Heinesen.]

vil socialdemokratiet stemme for lovreserven, idet vi, for så vidt angår den resterende del af denne reserve, skal bemærke, at vi betragter det som regeringens ansvar, at den reducerede lovreserve er tilstrækkelig.

Den anden bemærkning angår ændringsforslagene nr. 77 og 78 på blad nr. 284, og herom skal jeg for god ordens skyld sige, at socialdemokratiet kan stemme for selve det i disse ændringsforslag indeholdte besparelsesbeløb, men at vi ikke kan tiltræde den geografiske fordeling af besparelserne ad § 16.20.10. Veje, således som denne fordeling er beskrevet i finansministerens skrivelse til finansudvalget af 15. marts 1974, side 31, og vi vil ved passende lejlighed vende tilbage til dette spørgsmål.

Herefter kan jeg på socialdemokratiets vegne anbefale til vedtagelse flertalsforslagene samt som sagt ændringsforslag nr. 133 i tillægsbetænkningen fra finansudvalget samt ændringsforslagene afgivet uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 og blad nr. 285 af finansministeren, minus, så vidt jeg forstod, ændringsforslag nr. 90.

Lindholt (FP):

Hvis man skulle tro den sidste ærede taler, behøvede jeg egentlig ikke at stå på denne talerstol nu, for efter de bemærkninger, der faldt, skulle det forslag, som fremskridtspartiet nu har fremlagt, være aldeles nytteløst og urealistisk, og der var håb om, sagde taleren, at fremskridtspartiet aldrig nogen sinde ville komme til at forvalte det finanslovsforslag, som vi kunne tænke os at få gennemført. Det skal den sidste ærede taler nu ikke være så sikker på, og hvis man ellers kan læse tegnene i sol og måne eller i hvert fald forstå det valgresultat, som viste sig den 4. december, kunne noget tyde på, at det parti, som den sidste taler var ordfører for, måske havde mindre mulighed for senere hen at komme til at forvalte de finanslove, der kommer i dette ting.

Jeg skal i dette indlæg prøve at give en gennemgang i grove træk af de besparelsesforslag, de ændringsforslag, som fremskridtspartiet har fremsat, besparelsesforslag og ændringsforslag, som i hvert fald er gennemgået meget grundigt, og hvis den sidste ordfører også havde gjort sig den ulejlighed, ville han have forstået mere af det.

Når gamle garvede partier i folketinget fremlægger besparelsesplaner, forventes det jo, at vi er dånefærdige, hvis det skulle kunne lade sig gøre at spare 200-300 mill. kr., 200-300 mill. kr., der som regel hidrører fra en udsættelse af en anlægsvirksomhed. Det er alt, hvad der normalt kommer. Tal er jo mærkelige, for de kan bruges til meget, og efter det indlæg, vi fik fra hr. Heinesens side, er det egentlig fantastisk, som regeringen nu havde sparet, eller ikke regeringen, for den havde egentlig ret gode hensigter i januar måned, men da den kom ind i forligsblokken, holdt disse gode hensigter ikke rigtig. Man startede i sin tid med et besparelsesforslag den 14. januar på 3 milliarder kr., og det er rigtigt, at det var besparelsesforslag. To måneder senere viste det sig, at det drejede sig om 1½ milliard kr. Det er da rigtigt, at nettotalene bliver nogle ganske andre, men det er da ikke så underligt, når man forventer, at indkomstskatten stiger med 3½ milliard kr.

Vi er ikke dånefærdige over de besparelsesforslag, der er kommet, men det var at håbe, at de øvrige medlemmer i tinget ville være det over for fremskridtspartiets forudsætningen for fremskridtspartiets besparelsesforslag er naturligvis den, at der bliver gennemført en skattereform, der skal tage sin begyndelse den 1. januar 1975, hvor den skattefri bundgrænse skal forøges til 60.000 kr. og indkomster herudover skal beskattes med 50 pct. i 1975. Dette er en afgørende forudsætning for mange af de besparelsesforslag, vi har stillet, for det må betænkes, at en del af de overførsler, der har fundet sted, netop kun har kunnet ske på grund af den kraftige beskatning, man har haft. Når beskatningen lettes, er det ligetil, at der også kan ske nedsættelser. Vi hørte den samme melodi fra den sidste taler om, at fremskridtspartiet naturligvis ville borttage tilskuddene fra de gamle, fra de syge og sørge for, at de selv skulle betale det hele, de svage led i samfundet skulle betale alt, og de besparelsesforslag, vi har fremsat, var naturligvis kun til gavn for kapitalisterne i dette land. Vi kender melodien, der er ingen grund til at fordybe sig yderligere i den. Alle burde efterhånden være klar over, at det er urigtigt, at det simpelt hen er i strid med sandheden, og at det er i strid med det, vi har fremlagt i dette ting. Der er ikke tale om, at folkepen-

[Lindholt.]

sionisterne skal have mindre i folkepension, eller at de syge selv skal til at betale for ophold på sygehuse osv. Det skal jeg ikke komme nærmere ind på.

For at komme i gang med de enkelte besparelsesforslag, kan jeg lige nævne, at det er rigtigt — og det er jeg enig med hr. Heinesen i — at de store besparelsesforslag er henført under den særlige konto, der hedder reguleringskonto, og heri adskiller vort forslag sig ikke fra f. eks. de konservatives forslag eller det radikale venstres forslag. Der findes store beløb under denne konto, og jeg er enig med hr. Heinesen i, at det er naturligt, at man henfører store beløb under den; jeg kan nævne et eksempel på det, nemlig spørgsmålet om udvidelse af ansættelsesstoppet. Det kan kun henføres under dette område, fordi det er umuligt at specificere ud på de enkelte konti. Det har finansministeren i øvrigt heller ikke kunnet, ja, finansministeren har end ikke kunnet oplyse os om, hvad f. eks. ansættelsesstoppet ville betyde for finansloven. Det har vi intet hørt om.

Med hensyn til besparelserne fordeler de sig, det er rigtigt, med godt 1 milliard kr. på de specielle konti og knap 7 milliarder kr. under budgetreguleringskontoen. Under budgetregulering og i bemærkningerne har vi anført, at der skulle kunne opnås besparelser på 125 mill. kr., nemlig ved afskaffelse af disse tilskud til det almennyttige boligbyggeri. Vi har en anden konto, som vi har kaldt „budgetregulering vedrørende afvikling og forenkling af offentlige institutioner og virksomheder“. Herunder falder f. eks. udenrigsministeriet, hvor vi mener, at man jo roligt skulle kunne foretage besparelser på et betragteligt beløb. Man skulle jo tro, at vi stadig væk levede i middelalderen, hvis man ser på den vækst, der sker i ambassaderne rundt omkring i verden. Det er jo fantastisk, at ingen af de foregående regeringer eller rettere, det er vel egentlig ikke så fantastisk — socialdemokratiet har jo haft regeringsmagten for nylig — det er vel egentlig ikke fantastisk, det, der er sket; for det, der sker, er jo, at man bare bliver ved med at udvide disse ambassader. Man skulle ikke tro, der var opfundet flyvemaskiner eller de andre moderne trafikmidler, man har i dag. Man kan roligt nedskære

her; eventuelt kunne man jo også gøre det, at man kunne træde i forhandling med EF-partnere eller de nordiske lande og så prøve på at få en koordinering af disse ambassader, disse repræsentationer.

Vi har en anden post vedrørende begrænsning af tilskudsordninger, og her er fremskridtspartiets politik den, at det er givet, at erhvervene skal have rimelige vilkår at arbejde under. Det skal være sådan, at erhvervene også er i stand til at kunne foretage rimelige investeringer, og enhver i dette land ved, at dette simpelt hen ikke kan lade sig gøre under det nuværende skattesystem. Der skal være penge tilovers, for at produktionen kan komme ordentlig i gang, og i virkeligheden burde man allerede nu starte med meget betydelige skattenedsættelser, således at vi kan opretholde beskæftigelsen. Den politik, der føres i dag, har i hvert fald ikke sigte på at opretholde beskæftigelsen, tværtimod.

Vi har en anden konto, som vi har kaldt „budgetregulering vedrørende besparelser i forbindelse med indkomstskattelettelser“, og det er disse besparelser, som er af social karakter. Der kan altså efter vor formening også opnås en besparelse her på 3.290.000.000 kr. Det er da rigtigt, at vi har sat det besparelsesforslag, som vi fremkom med, ned fra 9 milliarder kr. til 8 milliarder kr., og det har vi gjort, efter at vi har set de besparelser, der er kommet fra ministerierne. Det sete afhænger jo i høj grad af, hvilke øjne der ser, for efter hr. Heinesens opfattelse var det jo simpelt hen en nedgøring af de forslag, vi var kommet med. Det er ikke vor opfattelse, tværtimod har vi haft megen nytte af disse meget ofte tilbundsgående redegørelser, der er kommet fra ministerierne. Vi har taget dem i agt, og derfor er vi fremkommet med et formindsket budget, nemlig på 8 milliarder kr. i stedet for de 9 milliarder kr.

Jeg må nok nøjes med her at tage nogle af de største besparelser frem, men jeg kan nævne, at oliepriserne og hensynet til konkurrencevilkårene gør det rimeligt, at man foretager en forhøjelse af statsbanernes takster, og det har der jo også været oplæg til fra ministerens side, et oplæg, der imidlertid blev trukket tilbage. Der var ganske vist kun tale om en 10 pct.s forhøjelse, medens vi foreslår en stigning på 30 pct. i konsekvens

[Lindholt.]

af de store lønstigninger på indtil 20 pct. vi må forvente, og også under hensyn til oliepriserne.

På post- og telegrafvæsenets område formener vi også der bør ske en stigning i taksterne som følge af den almindelige stigning i omkostningsniveauet i landet.

Vi har foreslået stipendier til uddannelsessøgende nedsat til 100 mill. kr. fra 443 mill. kr., og vi er af den opfattelse — eller dér må jeg dog sige et flertal, mener jeg, i gruppen — at de uddannelsessøgende må søge sig finansieret gennem lån i banker og sparekasser og på en sådan måde, at staten alene giver garanti for disse lån, og man kan roligt og bedre opgive kontrollen med, at de uddannelsessøgende også passer deres job; hvis de får lån og stipendier, er det jo meningen, at de skal bruges efter hensigten. Det er meningen, at de studerende virkelig skal dygtiggøre sig og dygtiggøre sig til gavn for samfundet.

Vi mener, at vi bør have en ny målsætning for Grønland. Det kan ikke være rigtigt, at de mange penge, der bruges til Grønland, blot bruges til at holde beskæftigelsen i gang for syddanske, for danskere, der rejser op til Grønland. Meningen måtte jo være, at det var den befolkning, der var deroppe, der fik nytte af pengene, disse meget store beløb på 700-800 mill. kr., og ikke de folk, som vi selv sender derop.

Der skal foretages en nyvurdering af dette, og det skal være sådan, at vi må regne med et væsentlig mindre tilskud til de mange arbejder, vi sætter i gang i Grønland. Ved at det er opført under reguleringskontoen ligger der en instruks til regeringen, hvis folketinget vedtager dette. Der ligger en instruks til regeringen om at sørge for, at der også sker de nedsættelser, som vi har foreslået. Det er ikke vor opgave at finde frem til det, det må være denne regerings.

Ligeegyldigt hvor smal den end måtte være, er det dens sag at finde ud af det.

De store anlægsopgaver, vi i øvrigt har påtaget os, f. eks. motorveje, er det givet at vi bliver nødt til at reducere. Det kan simpelt hen ikke blive ved med at gå, at man anvender så store beløb. Vi må finde os i i fremtiden, at det vil tage længere tid at komme på arbejde. Der er ikke noget at gøre ved det. Der skal ske en vurdering af,

hvor pengene i samfundet skal anvendes, og et af de steder, hvor man kan holde op hermed, er i hvert fald til dyre motorveje.

Roskilde universitet. Jeg behøver vel næsten ikke at sige mere. Men andre dyre eksperimentallæreanstalter må vente, indtil samfundet får råd til dem. Store administrationspaladser må også udskydes. Vi må vente, indtil vi bliver et velstandssamfund og ikke blot et velfærdssamfund.

Der har været megen tale om, hvorledes det vil gå med de statsansatte eller i det hele taget alle dem, der er ansat inden for stat, amt og kommune. Dér er det fremskridtspartiets opfattelse, og det må vel forhåbentlig også være resten af tingets opfattelse, at nogle af de største udgifter inden for det offentlige budget jo simpelt hen er lønningerne til disse mange mennesker, og det er klart, der skal ske en reduktion heri.

Der er mange ting, der kunne tages op, og jeg skal gøre opmærksom på, at det, vi har fundet frem til, aldeles ikke er udtømmende; det er en summarisk opgørelse, og der er mange flere besparelsesforslag end just dem, vi er kommet frem med.

Jeg skal blot nu lige slutte af med at oplyse, hvordan fremskridtspartiets stilling med hensyn til afstemningerne i denne sal er.

Jeg må sige, at jeg ikke finder, at det vil være en rigtig afstemningsmåde, hvis man starter med at stemme om § 1 og derefter fortsætter. Jeg mener, det må være sådan, at de mest vidtgående besparelsesforslag må sættes under afstemning først, det vil sige, at efter vor opfattelse bør man begynde med § 23 og derefter stemme om specialparagrafferne, og det har vi indgivet en anmodning til formanden om.

Med hensyn til afstemningerne i øvrigt vil jeg sige, at fremskridtspartiet går ind for alle de besparelsesforslag, der er, ligeegyldigt hvilket parti, der har fremsat besparelsesforslagene. Hvis de er sagligt rigtige, så stemmer vi med kommunister, og vi stemmer med alle, der er i denne sal. Vi stemmer for at nå frem til virkelige nedsættelser på dette kolossale budget. Vi vil stemme imod alle udgiftsforhøjelser, og så vil vi endelig naturligvis stemme for vore egne forslag.

Christophersen (V):

Arbejdet med finanslovsforslaget har i år været præget af et usædvanlig bredt ønske

[Christophersen.]

om at opnå besparelser, og der har jo været indlysende grunde til, at der blev lagt vægt herpå. Det skal jeg vende tilbage til, når jeg senere under denne debat skal beskæftige mig lidt nærmere med den almindelige økonomiske situation. Men kvaliteten af dette sparearbejde har jo ikke i enhver henseende kunnet stå mål med de gode hensigter. En lang række af de besparelsesforslag, der skal til afstemning senere på dagen, må jeg desværre karakterisere som urealistiske, uigen-nemførlige og mere præget af gode hensigter end af indsigt i, hvordan den offentlige sektor egentlig fungerer. Da de imidlertid samtidig figurerer med nogle ganske frygt-indgydende beløb, skal jeg for at forebygge senere mytedannelse om, at der jo i virkeligheden kunne have været sparet langt mere, blot man havde villet det, komme med nogle kommentarer til enkelte af disse forslag.

Det er jo fremskridtspartiet, der tegner sig for langt hovedparten, og det mest karakteristiske ved dette partis forslag er jo, at de i så høj grad er præget dels af overdrivelser, dels af manglende forståelse for, hvordan et moderne samfund fungerer. Det er af forskellige grunde beklageligt. Det er jo f. eks. beklageligt, hvis sparemuligheder, der i og for sig er fornuftige, bringes i miskredit, fordi de forelægges på en måde, som gør det ganske klart, at vi her står med overdrivelser og en urealistisk videreførelse af en tankegang, der måske oprindeligt var ganske fornuftig.

Jeg kan som et eksempel herpå nævne forslaget om et totalt ansættelsesstop overalt i den offentlige sektor på ubegrænset tid. Det skønner man vil give en besparelse på 1.200 mill. kr. Der er jo i og for sig ikke tvivl om, hvor ideen stammer fra. Den stammer fra regeringens beslutning om at indføre et ansættelsesstop inden for administrationen for en periode af 6 måneder, og dette forslag sigtede jo fra regeringens side på at opnå en velovervejede besparelse inden for et rimeligt kort tidsrum, sådan at konse-

kvenserne ikke blev alt for uoverskuelige. Men nu ser vi altså her et ændringsforslag, som vil have ansættelsesstoppet til at omfatte alt, og som skal gælde på ubegrænset tid. Nu er det skolelærere, sygeplejersker, togtførere, postbude, officerer, plejehjems-personale osv., som overalt altså må indstille sig på, at hvis et medlem af personalet, dér, hvor de nu er ansat, dér, hvor de arbejder, af en eller anden grund forsvinder, så kan der ikke ansættes noget nyt, hverken nu eller om 5 måneder eller om 1 år. Det er jo klart, at det er en fuldkommen urealistisk måde at ville nedbringe de offentlige udgifter på; så måtte man oprigtigt talt hellere foreslå, at man med det samme sløjfede et vist antal hospitaler, skoler eller plejehjem, eller hvad det nu ellers kunne dreje sig om.

Jeg kan også nævne forslaget om indførelse af adgangsbegrænsning på lærestalterne. Også her er der naturligvis tale om en idé, et emne, som vi i folkettinget alvorligt må overveje, men i givet fald måtte en adgangsbegrænsning jo udformes i en større sammenhæng. Den kan kun realiseres, hvis man samtidig kan anvise andre og kortere uddannelsesmuligheder for dem, som nu afskæres fra at få længerevarende uddannelser. Adgangsbegrænsning forudsætter også en bedre uddannelsesvejledning. Men her bliver det altså til noget, der skal gennemføres med det samme, og oveni skal man nedlægge Roskilde universitetscenter og Ålborg universitetscenter fra og med 1. juli 1974. Alene af det materiale, som både finansudvalget og det politisk-økonomiske udvalg har fået tilstillet om virkningerne af disse forslag fremgår jo, at de vil påføre det offentlige uoverskuelige ekstraudgifter i form af pensionsforpligtelser, ventepenge, erstatninger, og hvad der ellers kan blive tale om.

Så er der et tredje forslag, som også figurerer med et stort beløb, nemlig 1 milliard kr., om at nedskære de almindelige børnetilskud fra, jeg vil skønne de nuværende 375 kr. i kvartalet til ca. 125 kr. Det er klart, at børnetilskuddenes fremtid må overvejes, og

[Christophersen.]

regeringen har jo også haft sine egne forslag til en begrænsning her, men man kan ikke uden at skele til den skattepolitiske sammenhæng og uden at overveje, hvordan det vil ramme familier med børn i perioden fra 1. april til 31. december i år, fjerne disse tilskud uden at sætte noget andet i stedet eller uden ligesom at tilstræbe en vis balance. I virkeligheden kan man sige, at en begrænsning af børnetilskuddene af det omfang, som man her taler om, rammer private menneskers økonomi mange gange hårdere end den bundne opsparing, man fra fremskridtspartiets side har været så forarget over.

Det sidste forslag, som jeg synes der er grund til at nævne, er et, der skulle give en besparelse på 1.800 mill. kr., og det er forslaget om at nedsætte de offentligt ansattes lønninger med 11.000 kr. Nu er de 1.800 mill. kr. for det første ikke det korrekte tal, for staten har jo kun 175.000 ansatte. Der skulle i virkeligheden have stået 475 mill. kr. En stor del af det resterende beløb er jo noget, der i givet fald skal spares ude i kommunerne, og det kan så måske næste år påvirke statens refusionsforpligtelser. Men rent bortset herfra må man jo spørge, hvordan det overhovedet skulle kunne praktiseres i et retssamfund. De offentligt ansattes lønninger kan jo ikke på denne drastiske måde nedsættes. Vi ved, at det ved enhver domstol vil blive anset for et klart aftalebrud, og at det vil påføre det offentlige helt uoverskuelige forpligtelser i form af førtidspensionering, ventepenge og erstatninger osv.

Det værste er jo — som også fremhævet af hr. Heinesen — at disse forslag umiddelbart fremtræder som forslag, der skulle gøre det muligt fra 1. januar 1975 at opnå en skattefri bundgrænse på 60.000 kr. Men man glemmer at fortælle, at de besparelser på 8 milliarder kr., det vil give, kun gør det muligt at opretholde denne bundgrænse i 3 måneder. Så skal man derefter i finansåret 1975-76 skaffe besparelser ikke på 8 milliarder kr., men på 32 milliarder kr. De 8 milliarder kr., som man altså nu har forsøgt at skrabbe sammen i løbet af et helt finansår, skal ganges med 4, og vi har foreløbig ikke hørt særlig meget om, hvor de sidste 24 milliarder kr. skulle komme fra.

Vi afviser altså disse forslag. Jeg tror jeg

har sagt tilstrækkeligt om begrundelsen herfor.

Jeg skal så vende mig til nogle af de andre spareforslag, og jeg vil først sige et par ord om det radikale venstres spareforslag. De er jo på mange måder rimelige og genkendelige af gode grunde, for de fleste af dem er jo regeringens egne forslag, som regeringen og regeringspartiet ikke desto mindre i dag må afvise. Og grunden hertil er jo enkel. Et flertal her i salen er blevet enigt om en samlet økonomisk politik. Midlerne hertil er mange, og de er nødvendigvis afstemt efter de 4 forligspartiets opfattelse af, hvordan en rimelig kombination burde være. Det har betydning, at alle forligspartierne, også regeringen, har måttet give afkald på værdifulde detaljer for at opnå et tilfredsstillende totalresultat. I dette tilfælde har regeringen altså måttet give afkald på gode spareforslag og overlader nu til det radikale venstre at føre dem frem her i salen. Til gengæld har regeringen og regeringspartiet jo med tilfredshed kunnet notere, at det trods alt har været muligt at samle et flertal om betydelige besparelser og om en antiinflationspolitik, som på anden måde kunne supplere behovet for en økonomisk sanering.

De forslag, det konservative folkeparti har stillet, er også genkendelige, om end af en anden grund. Jeg genkender dem, fordi de fleste af disse forslag jo svarer til forslag, det konservative folkeparti fremlagde sidste forår under de daværende sparedrøftelser. Det er forslag, som for en dels vedkommende utvivlsomt bør gøres til genstand for overvejelser. Det gælder forslaget om at spare ved ændrede standarder og normer, at øge klassekvotienterne en del steder i uddannelsessystemet, at effektivisere opkrævningen af børnebidrag, for nu blot at nævne nogle ting.

Alligevel må jeg i dag afvise dem, for det er ganske klart, at disse forslag er urealistiske i forhold til den opgave, der består i at begrænse udgifterne i 1974-75. Det er besparelser, som det vil tage flere år at få op at stå. Det er besparelser, som hører hjemme i den udgiftsreform, som vi skal arbejde med, og som regeringen også har erklæret, at den har sat som et af sine vigtigste mål, men det er ikke forslag, der kan få praktisk betydning fra 1. april i år, ikke engang hvis vi alle sammen stemte for dem her i dag.

[Christoffersen.]

Jeg genkender også forslaget om at spare 5 pct. over hele linjen. Det er et forslag, der skulle give 800 mill. kr. i alt, og det er jo den slags forslag, der er noget lettere at komme med end at gennemføre men jeg synes dog, jeg her vil nævne, at regeringen jo allerede selv har stillet forslag om dispositionsbegrænsninger på alle budgetter til en samlet værdi af 300 mill. kr. Hertil kommer virkningerne af ansættelsesstoppet inden for den statslige administration. Jeg tror faktisk, det må betragtes som urealistisk oven i dette beløb at lægge uspecificerede administrative besparelser på 800 mill. kr. Det tror jeg er at komme for let til store sparebeløb.

Til sidst vil jeg sige, at retsforbundet jo har fremlagt en, må jeg sige velgennearbejdet spareplan. Jeg synes selv, det er et af de mere kvalificerede aktstykker, vi har behandlet i dette forår. Alligevel må jeg sige, at det indeholder en række forslag, som jeg ikke så meget af saglige som af politiske grunde må afvise. Det er forslag, som i og for sig kan siges at være veldokumenterede, men som altså fører frem til konsekvenser, som mit parti ikke mener er rimelige. Vi har altså på disse områder en noget anden opfattelse af samfundsmagtens rolle end retsforbundet, men jeg vil også gerne sige, at der i denne spareplan fra retsforbundet ligger forslag, som selvfølgelig på linje med, hvad der er foreslået af det konservative folkeparti og det radikale venstre, må gå ind i arbejdet med en udgiftsreform.

Til SFs og kommunisternes forslag må jeg sige, at dem behøver jeg vist ikke at bruge mange bemærkninger på. Det er klart, at de ligger et sted i sparefilosofien, hvor regeringspartiet ikke er at træffe.

Så skal jeg til sidst vende mig til regeringens egne forslag og de forslag, som de 4 forligspartier har kunnet samles om. Det er jo forslag, som for øvrigt for en stor dels vedkommende kan samle støtte også uden for de 4 partiers kreds, og det er vi naturligvis tilfreds med. Men så er der altså også forslag, som de 4 partier står alene med, forslag, som derfor har et begrænset flertal, over for hvilket dog trods alt står et mindretal, der ikke er enigt om meget andet end at stemme imod, og som ikke kan samles om noget konstruktivt alternativ.

Jeg vil godt understrege en enkelt ting i forbindelse med de forslag, de 4 forligspartier har stillet, og det er, at noget af det, som jo gled ud af regeringens oprindelige spareplan, var forslaget om at begrænse refusionerne til kommunerne, og årsagen til at det gled ud var jo, at vi fik en anden løsning på inflationspolitikens problemer end den, regeringen startede med. Så gled en række forslag til begrænsning af overførselsindkomster ud. De blev i stedet erstattet af en bunden opsparing. Jeg skal senere på dagen vende lidt tilbage til den problemstilling.

Men det, som stort set ubeskåret blev tilbage af regeringens oprindelige forslag, og som nu i dag gennemføres, er de egentlige ressourcebesparelser. Det er statens besparelser på personaleansættelser, på varekøb, på anskaffelse af tjenesteydelser, på anlægs- og byggearbejderne. Det er de samfundsøkonomisk stærkest virkende besparelser af alle, som er blevet fastholdt, det er de besparelser, der påvirker den økonomiske aktivitet mest effektivt og allerhurtigst. Derfor kan jeg naturligvis også anbefale de spareforslag, de 4 partier er nået frem til. De betyder, at dette finanslovsforslag er det første i umindelige tider, som viser en reel nedgang i statens forbrug af personale, af varer, af tjenesteydelser og statens anvendelse af offentlige midler i det hele taget.

Grethe Philip (RV):

I tillægsbetænkningen til finanslovsforslaget for 1974-75, afgivet den 14. marts 1974 har vi den første serie af ændringsforslag fra regeringens hånd. I det radikale venstre bemærker vi med tilfredshed, at disse forslag, der jo i det væsentlige drejer sig om ændrede skøn for de enkelte fagministres udgifts- eller indtægtskonti, også omfatter et forslag om, at en udgiftsbevilling til køb af øen Saltholm udgår. Det radikale venstre kan tiltræde disse regeringsforslag.

Tillægsbetænkningen omfatter desuden en lang række ændringsforslag fra de oppositionspartier, der ikke indgik som partnere i det firkantede forlig, der blev indgået af regeringen venstre og 3 andre partier i februar. Det radikale venstres stilling til disse ændringsforslag fremgår af tillægsbetænkningen, og jeg skal derfor undlade at kommentere de enkelte forslag, idet jeg dog vil komme med nogle bemærkninger om de æn-

[Grethe Philip.]

dringsforslag, der er stillet af mit eget parti, det radikale venstre.

De ændringsforslag, det her drejer sig om, må ses som en konsekvens af de spareforslag, vi stillede under sparerunden i det politisk-økonomiske udvalg efter dannelsen af regeringen venstre. Det har vist sig, at vi i flere tilfælde har kunnet gå sammen med andre partier om vore spareforslag.

Jeg skal ikke gennemgå hvert enkelt af vore ændringsforslag, der sammenlagt kommer op i størrelsesordenen $\frac{3}{4}$ mia kr.

Hvad angår de lovbundne udgifter, vil jeg henvise til den oversigt, der findes i tillægsbetænkningen under bemærkningerne til nr. 331. Det drejer sig om forslag til et samlet beløb af 563 mill. kr. Hertil skal så lægges spareforslags vedrørende de enkelte fagministeriers rammebevillinger.

Adskillige af disse ændringsforslag har et mere langsigtet mål. Det vil sige, at de betyder besparelser ikke blot i 1974-75, men også i de kommende år. For visse forslags vedkommende endda med stigende beløb.

Vi foreslår, at de to store trafikprojekter, Saltholm lufthavn og Storebæltsbroen, underkastes fornyet undersøgelse i lys af den samlede økonomiske situation, vi nu står i, og at de planlagte bevillinger til projekteringsudgifter bortfalder i 1974-75.

På bygge- og boligområdet foreslår vi bevillinger til udlån til almennyttigt boligbyggeri nedsat med 75 mill. kr. og til statens bygge- og boligfond nedsat med 60 mill. kr. Det er alt sammen led i vore langsigtede boligforslag.

Børnetilskuddene indtager en særstilling blandt de sociale overførselsudgifter ved ikke at være beskattet. Vi foreslår under hensyn hertil, at der fremtidig ydes halv dyrtidsregulering af børnetilskuddet. Et forslag, som vi sidste år stillede sammen med partiet venstre, men som venstre åbenbart i år ikke har mulighed for at fastholde.

På undervisnings- og uddannelsesområdet stiller vi forslag om nedskæring af bevillingerne til seminarierne i forbindelse med en begrænsning af tilgangen af elever. Vi vurderer det sådan, at elevtilgangen er for stor, og at det engang om nogle år vil kunne føre til arbejdsløshed.

Vi mener også, at det nu er påtrængende nødvendigt at foretage omlægninger af stu-

dieordninger til unge elever med henblik på at lade disse ordninger administrere af kommunerne på grundlag af en skønsmæssig vurdering af behovet. Der er vel næppe nogen ordning, der ude omkring har været så hårdt kritiseret, og hvor der er så mange uheldige eksempler som netop tilrettelæggelsen af disse stipendier til unge, der nu udbetales til de unge selv, et forhold, der også har været stærkt kritiseret, og som utvivlsomt har givet anledning til noget, man må betegne som misbrug, i hvert fald til formål, der ikke har været tilsigtede.

Vi fastholder også et tidligere forslag om at konvertere statslån til de uddannelses-søgende til statsgaranterede lån.

Til sidst vil jeg nævne, at vi i konsekvens af vor tidligere indstilling vedrørende tilskud til prisnedsættelse på mejeriprodukter foreslår en besparelse på dette område på 75 mill. kr.

Jeg bemærkede naturligvis, at venstres ordfører, hr. Christophersen, betegnede de radikales ændringsforslag som både rimelige og genkendelige. Jeg glæder mig naturligvis ikke mindst over, at man fra venstres side erkender, at vi i hvert fald tidligere havde et fælles ansvar for mange af disse ændringsforslag, og jeg forstår meget vel, at man i partiet venstre nu må beklage, at man må afstå fra at støtte os i disse forslag.

Her ser vi jo så tydeligt i hvert fald en del af den pris, der måtte betales af venstre-regeringen for det forlig, der blev indgået, og man kan ikke lade være at spekulere på, om det ikke nu efterhånden har givet anledning for regeringspartiet til en vis eftertanke, om det muligvis, ikke af hensyn til partiet det radikale venstre, men af hensyn til det endelige samlede forlig, havde været ønskeligt, om man havde inddraget det radikale venstre i de afgørende og endelige forligsforhandlinger.

Vor stilling til de andre oppositionsparti-ers spareforslag fremgår af tillægsbetænkningen. Fremskridtspartiet stiller både de fleste og de beløbsmæssigt største ændringsforslag. Det kan ikke undre nogen, når man tænker tilbage på partiets store valglofter om nedskæringer af det offentliges administration, alle deres løfter om at afskaffe papirusserne og skrankepaverne, men jeg føler mig ganske overbevist om, at mange af de vælgere, der i sin tid stemte på frem-

[Grethe Philip.]

skridtspartiet, dybt beklager, at forslagene kom så sent frem, at vi nu må konstatere, at de overhovedet ikke har fået nogen reel indflydelse. Ja, i virkeligheden skete der jo det, at de først blev fremlagt så sent til drøftelse, at regeringen allerede havde sluttet sit forlig.

Det manglede ellers ikke på opfordringer til, at man i fremskridtspartiet skulle komme ud af busken; jeg har selv flere gange været med til at rette en sådan opfordring til, at der blev fremlagt samlede spareforslag i PØ-udvalget, men det varede som sagt meget, meget længe, og dermed blev tidspunktet forpasset til, at fremskridtspartiet kunne øve nogen indflydelse på realitetsforhandlingerne om besparelser i denne omgang.

Vi har heller ikke, efter at forslagene er blevet lagt frem, haft nogen mulighed for at drøfte dem grundigt igennem med fremskridtspartiet. Man må få fornemmelsen af, at partiet hverken har haft evne eller vilje til at gå i dybden med en drøftelse. Store poster på tilsammen op til 3 mia kr. ved personale- nedskæringer og lønforringelser er så vage i deres udformning, at det ikke er muligt uden videre at bedømme, om der er noget hold i dem, og hvilke udgiftsmæssige konsekvenser disse besparelser indebærer. Og vi kan som bekendt ikke sådan uden videre, og ønsker det heller ikke, afskedige tjenestemænd uden efterløn og pension.

Andre forslag, f. eks. om bortfald af det almindelige børnetilskud, vil medføre en meget stor ekstraadministration, som det også er blevet påpeget af socialministeriet. Der er altså tale om, at man her fra fremskridtspartiet foreslår et betydeligt ekstra antal af det, man i Glistrupterterminologien kalder papirnussere. Men de tidligere ordførere har allerede påpeget, synes jeg, med stor styrke så mange af svaghederne ved fremskridtspartiets forslag, at jeg ikke yderligere skal gå i enkeltheder.

Jeg vil nøjes med at sige, at der er tendenser i disse spareforslag i retning af kraftig nedskæring på hjælpen til svage grupper. Jeg tænker på den foreslåede halvering af støtten til Grønland og af støtten til u-landene, og jeg tænker på, at forslagene bærer præg af en særdeles barsk holdning over for en række sociale og kulturelle bevillinger, en

holdning, som vi i det radikale venstre må tage skarp afstand fra.

Men det skal naturligvis ikke forhindre os i ved de forestående drøftelser i det politisk-økonomiske udvalg om langtidsbesparelser også at gå aktivt ind i en nærmere vurdering og overvejelse af fremskridtspartiets forskellige forslag for at se, om der skulle være noget dér at hente.

Her ved tredje behandling af finanslovsforslaget må vi på det meget ufyldstgørende grundlag, der foreligger, anbefale at stemme imod fremskridtspartiets ændringsforslag.

Uden for tillægsbetænkningen er der stillet en række ændringsforslag fra venstre og de øvrige forligspartnere, der ligger i direkte forlængelse af forliget. Vi kan i det store og hele tilslutte os disse forslag. Flere forslag vedrører områder, hvor det radikale venstre har foreslået større besparelser end de af regeringen foreslåede. Falder disse videregående besparelsesforslag bort ved den forestående afstemning, vil vi tilslutte os regeringens forslag.

Men der er dog 2 undtagelser. Vi går imod regeringens forslag om en nedskæring af u-landshjælpen med 30 mill. kr. på den internationale UNDP-fond. Vi finder, at dette indebærer en uacceptabel beskæring af den samlede støtte til u-landene, og vi kan ikke godkende, at der, som det siges, blot er tale om en bogholderimæssig rokering, når vi ser på den samlede støtte, de samlede bidrag til u-landene.

Den anden bevilling, som vi ikke kan stemme for, er den omkostningsdæmpende ydelse, der fører til en udgift på statsbudgettet på 1,9 mia kr. Vi tror ikke på, at denne ydelse vil have den påståede evne til i væsentlig grad at holde igen på priserne. Nu er loven vedtaget. Vi ønsker her ved afstemningen at markere vor stilling ved at undlade at stemme om dette forslag.

I øvrigt kan vi som sagt tilslutte os regeringens ændringsforslag. Uenigheden går ikke på det, der nu foreslås sparet, men på det, der ikke bliver sparet. Det vil jeg komme tilbage til under den senere debat om finanslovsforslaget som helhed.

Hvad de kommunistiske ændringsforslag angår, vil jeg nøjes med at sige, at vi i bund og grund er uenige i hele den grundholdning over for samfundsøkonomien, der ligger bag.

[Grethe Philip.]

Mit parti anbefaler derfor at stemme imod disse forslag.

Så vil jeg blot i denne omgang slutte med et lille hjertesuk. Arbejdsformen i finansudvalget op til tredje behandling af finanslovsforslaget gør det stadig vanskeligere at få tid til at fremlægge og gennemdrøfte de forskellige ændringsforslag i grupperne. Der må nødvendigvis være mange af de medlemmer i tinget, der ikke sidder i finansudvalget, for hvem det hele nu, hvor vi skal stemme om ændringsforslagene, er ret så uoverskueligt, og det er en utilfredsstillende og vel egentlig heller ikke ganske værdig stilling.

Det er også utilfredsstillende, at oppositionspartierne skal fremlægge, som det er sket her i år, sine ændringsforslag, førend regeringen kommer med sine. Jeg er helt klar over, at det er noget, der er sket før, men det gør det i og for sig ikke mere acceptabelt, at man kommer med så mange ændringsforslag på et så sent tidspunkt fra regeringens side.

Finansudvalgets formand og dets sekretariat har søgt på bedste måde at lede os igennem de tekniske skær, men den grundlæggende vanskelighed skyldes, at de sene spareforhandlinger fører til, at finansministeren fremlægger en stribe af ændringsforslag uden for tillægsbetænkningen og som sagt overordentlig kort tid før tredjebehandlingen.

Vi kan jo, hvis vi vil være velvillige, undskylde regeringen med, at der var et valg, som ikke ligger så forfærdelig langt tilbage, men hertil kan man så sige, at forligsskitsen lå klar en uge ind i februar. Der er gået meget lang tid, siden den forelå, og til vi fik ændringsforslagene fra finansministeren.

Jeg vil derfor slutte med at sige, at jeg håber, det vil lykkes i fremtiden gennem fælles drøftelser mellem partierne at finde frem til en for alle mere tilfredsstillende arbejdsform her omkring vedtagelsen af finanslovsforslaget.

Haustrup Clemmensen (KF):

I mine bemærkninger til de ændringsforslag, der nu er til behandling, vil jeg gerne på mit partis vegne begynde med at være positiv over for regeringen. Det er vel klædeligt og naturligt ikke mindst på en 100 dages fødselsdag. Vi ved jo ikke, hvor mange føl-

gende fødselsdage der bliver lejlighed til at gratulere med, eller hvor meget der i øvrigt bliver at gratulere med.

Men vi vil gerne sige så tydeligt, at det ikke kan misforstås, at vi stemmer for alle de besparelsesforslag, som regeringen og de 4 forligspartier har stillet. Så langt så godt — plejer statsministeren vist at sige — i den anledning.

Men der er et men, et alvorligt men, for vi hæfter os ikke kun ved de forslag, som regeringen nu har stillet og opretholdt, men måske især ved det, regeringen ikke har opretholdt og ikke foretaget. Vi ved, at undladelsessynder også kan være alvorlige synder. Vi må bebrejde regeringen, bebrejde den betydeligt disse adskillige undladelsessynder, og der er ikke nogen mulighed for at undskylde med uvidenhed eller ukyndighed.

Den 14. januar i år, altså for kun godt 2 måneder siden, foreslog regeringen samlede besparelser af en størrelsesorden på op imod 3 mia kr. Nu er det altså kun ca. det halve, regeringen møder med: 1.550 mill. kr., hvoraf endda de 850 mill. kr. er overtaget fra den tidligere regering.

Vi mener altså, at det gode, regeringen Hartling ville gøre, gør den ikke. Det onde, den ikke ville med manglende besparelser, det gør den til gengæld. Det beklager vi. Det er ikke på nogen måde af småligt drilleri, når det konservative folkeparti ligesom i øvrigt det radikale venstre i vid udstrækning har stillet de forslag, som regeringen selv har opgivet. Vi mener disse forslag alvorligt. Det er ikke på nogen måde led i en eller anden taktisk manøvre.

Jeg må tilstå, at når hr. Christophersen for et øjeblik siden sagde, at det var kedeligt, at regeringen havde måttet opgive nogle vigtige og værdifulde detaljer, synes jeg nok, det er meget store forhold, at 1½ milliard nu bliver kun værdifulde detaljer. Vi synes, at lidt mere blufærdighed over for denne situation måske havde været naturlig og klædelig.

Det er vel i det hele taget sådan i denne besparelsesdiskussion, i denne behandling af ændringsforslagene, at vi skal sejle mellem vanskelige skær på begge sider af sejladsen. Vi skal sejle mellem Scylla og Charybdis, men det er nødvendigt at sejle: navigatore necesse est, som de gamle latinere udtrykte sig.

[Haustrup Clemmensen.]

Vi skal efter det konservative folkepartis opfattelse undgå de skær, som vi synes regeringen er strandet på: at spare alt for lidt, men vi skal naturligvis også undgå de skær, som vi synes et andet parti, fremskridtspartiet, i stor udstrækning er strandet på ved at stille ganske urealistiske forslag, hvis sociale virkninger på en lang, lang række områder vil være uacceptable for et afgørende flertal i det danske samfund.

Også her vil jeg gerne understrege, at ganske uafhængigt af, hvem der har stillet de pågældende forslag, har det konservative folkeparti naturligvis en pligt til at gå disse sagligt igennem og stemme derfor eller for dele af disse forslag, hvis vi skønner, de er forsvarlige.

Jeg vil gerne først understrege, at det ene af de to medlemmer fra fremskridtspartiet i finansudvalget i en lang, lang udstrækning har stemt sammen med socialistisk folkepartis medlem af finansudvalget; det gælder i spørgsmål om NATO-bevillinger og bevilninger vedrørende vor Europapolitik. Jeg håber, at adskillige af de vælgere, der den 4. december 1973 gav fremskridtspartiet deres stemme, altså er opmærksom på, at den ene af de to fremskridtspartirepræsentanter i finansudvalget i sag efter sag, der vedrører landets sikkerhedspolitik og udenrigspolitik og Europapolitik, stemmer sammen med socialistisk folkeparti og altså nu her i salen om lidt også sammen med kommunistpartiet. Det må give en og anden anledning til overvejelse. Jeg behøver næppe at understrege, at det konservative folkeparti på alle disse områder stemmer imod disse ændringsforslag. Det ville vel også gøre forslagsstillerne utrygge, hvis vi stemte derfor, men det drømmer vi altså ikke om.

Jeg synes også, der er god grund til at understrege, at de saglige besvarelser, ministerierne har givet på fremskridtspartiets forslag, er affattet i en taktfuld form, men intet savner i saglig klarhed; og det konservative folkeparti vil ikke på nogen måde være med til at pege fingre ad de ansvarsbevidste embedsmænd, der har udformet disse forslag. Jeg håber, at mange, der måske har følt sig tilskyndet til at tro på, at en række af disse forslag havde saglig gennemslagskraft, vil gøre sig ulejligheden at studere blot en del af de saglige argumenter og

besvarelser, der her er givet over for disse forslag.

Jeg vil gerne, som hr. Heinesen allerede har gjort det, som andre ordførere også har gjort det, erindre om, at selv disse på mange områder meget, meget uspecificerede og uigennemførlige ændringsforslag, selv de, når de bliver talt sammen, er jo kun en brøkdel af det beløb, der skal skaffes, hvis den store mærkesag om skattefrihed for alle indkomster op til 60.000 kr. skal gennemføres. Fremskridtspartiet skylder et svar på, hvordan det kan lade sig gøre, når man har haft endda så vanskeligt ved at udforme forslag til besparelse af væsentlig, væsentlig mindre beløb.

Det konservative folkeparti har — jeg skal undgå at være tal-atlet, hvor fristende det end kunne være ved en lejlighed som denne — udover at give tilslutning til som sagt samtlige regeringens besparelsesforslag på ca. 1.550 mill. kr., selv stillet forslag eller er medforslagsstiller til spareforslag på yderligere en del over 2.500 mill. kr. De to tal kan ikke umiddelbart sammenlægges, for på en række områder kommer regeringen med besparelsesforslag på samme områder som vi andre, men blot med mindre beløb. Tager vi hensyn hertil, er det imidlertid således, at det konservative folkeparti hermed i alt går ind for besparelsesforslag af en størrelsesorden på 4,1 mia kr.

Det vil næppe heller overraske regeringen, at vi har meddelt, som vi allerede har gjort det her i tinget under den pågældende sags behandling, at vi ikke kan medvirke til udgiften på 1,9 mia kr. til arbejdsgivertilskud. Vi tror ikke på, at der er en rimelig udsigt til, at dette betydelige beløb kan have den virkning, som man tilsigter. Det vil sige, at der herved i alt er ca. 6 mia kr.s besparelser, det konservative folkeparti står for i den samling af ændringsforslag, der nu er til afgørelse.

Jeg vil gerne yderligere oplyse, at i det omfang vore egne forslag ikke vedtages, vil vi i en lang række tilfælde stemme for mindre vidtgående forslag for dog i nogen grad at få gennemført besparelser.

Jeg vil gerne, ligesom fru Grethe Philip gjorde det for et øjeblik siden, give udtryk for, at den arbejdsform, hvorunder disse meget betydelige og meget afgørende spørgsmål finder sted, er uhyre vanskelig. Jeg un-

[Haustrup Clemmensen.]

derstreges for at forebygge enhver misforståelse, at der heri ikke ligger den fjerneste kritik over for finansudvalgets formand, som jeg synes har ledet disse forhandlinger på en helt korrekt og ypperlig måde, naturligvis heller ikke over for den stab, finansudvalgets sekretariat har til rådighed. Men der er ikke skygge af tvivl om, at det er ikke i længden forsvarligt, at så afgørende spørgsmål afgøres på så kort tid og på en måde, så det må være uhyre vanskeligt for en lang række af folketingets medlemmer, skønt de har den bedste vilje dertil, overhovedet at danne sig et konkret skøn blot over hovedlinjerne i de forslag, der her er tale om. Jeg synes, der påhviler alle, der vil dansk demokrati det vel, en pligt til at forsøge at få forbedringer gennemført på dette område.

Det er jo kun ændringsforslagene, der her skal drøftes. Når deres skæbne er afgjort — og vi kan jo have vore bange anelser i mit parti — kommer vi tilbage til virkningen på landets økonomi. Det er nok så alvorligt et emne, der møder os derefter.

Ib Larsen (CD):

Må jeg starte denne debat med at sige, at arbejdet i finansudvalget har, selv om man har haft et tidspres hængende over hovedet, og selv om der er tiltrådt en del nye og uerfarne medlemmer og hvor de mindre partier har en meget lille repræsentation, været præget af en grundig, kritisk og saglig gennemgang takket være både formanden og sekretariatet.

Mit parti, centrum-demokraterne, lovede ikke under valgkampen vælgerne besparelser i statens økonomi. Det betyder ikke, at vi ikke gerne medvirker til at finde besparelser, og vi har da også medvirket og tilsluttet os den af de 4 partier foreslåede spareplan, der nu indgår som ændringsforslag til finansloven.

Principielt vil jeg dog gerne understrege, at centrum-demokraterne har den opfattelse, at de fleste af de besparelser, som man kan gennemføre, ødelægger det høje stade, man har her i landet på det uddannelsesmæssige, det sociale og det kulturelle område, og vil derfor ramme store dele af befolkningen.

Skal man derfor fremover medvirke til

besparelser, må disse ind i en mere omhyggelig bearbejdelse, og det gælder især eventuelle besparelser på undervisnings- og socialvæsenet. Under første behandling af finanslovsforslaget sagde jeg på mit partis vegne, at vi gerne for det sociale områdes vedkommende vil være med til at se på, om de store beløb, der anvendes, nu også kommer i de rigtige hænder. Som eksempel sagde jeg, at ingen kan godkende, at folk med 70.000-80.000 kr. i indtægt modtager offentlige tilskud, som betales af borgere, der har samme eller endog lavere indkomst. Må jeg spørge, om socialministeren vil medvirke til, at man får undersøgt dette.

Jeg rejste ligeledes under første behandling på baggrund af den stigende arbejdsløshed inden for de akademiske fag spørgsmålet om nedsættelse af et universitetsråd til at koordinere og rationalisere uddannelserne og læreanstalterne. Jeg vil gerne spørge undervisningsministeren, om undervisningsministeren har tænkt på at nedsætte et sådant universitetsråd.

Der er en beskeden fremgang i vore samlede bistandsbevillinger til udviklingslandene i dette finansår. Centrum-demokraterne vedkender sig sit medansvar over for udviklingslandene og ønsker, at stignings-takten på de følgende års finanslove kan hæves, så man hurtigst muligt kan nå det mål, man engang satte sig på 1 pct. af bruttonationalproduktet.

Dobbeltadministration må undgås, og for fremtiden må man beflitte sig mere på at samordne og koordinere budgetlægningen af de statslige, de amtskommunale og de kommunale budgetter på en sådan måde, at man undgår den jonglering med beløb, også kaldet besparelser, frem og tilbage og brugt af skiftende regeringer, som jo i realiteten ikke er nogen besparelse for borgeren, kun en ompostering fra den ene offentlige myndighed til den anden.

Når jeg tidligere har sagt, at centrum-demokraterne ikke vil være med til besparelser for enhver pris, er der dog ét punkt, hvor vi gerne snarest ser en besparelse, og det er på trækprocenten. Herom har mit parti netop i dag fremsat et forslag, som snarest vil komme til medlemmernes kundskab.

Jeg kan til sidst meddele, at det af mit parti stillede ændringsforslag nr. 77 til § 10

[Ib Larsen.]

er taget tilbage og derfor ikke ønskes til afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Ændringsforslag nr. 77 i tillægsbetænkningen er taget tilbage, Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er det bortfaldet.

Poul Dam (SF):

Tidligere ordførere har på forskellig måde kommenteret den rent tekniske situation, vi står i, med 559 — ja, nu er det kun 558 — ændringsforslag til finansloven, fordelt på blad nr. 257, blad nr. 283, blad nr. 284, blad nr. 285 plus en rettelse på blad nr. 309, et enkelt, lille og overskueligt materiale. Der er ikke mange i denne sal, der har overblik over dette. Jeg er ikke sikker på, jeg har det, og jeg kan vel egentlig kun nævne et par enkelte andre, som jeg tror har det.

Men det er jo ikke sagen alene. Det er også dette, at det, man opfordrer folketings til at tage stilling til ved disse 558 ændringsforslag, ikke er en række bevillingssager i normal forstand, men at det omfatter et meget stort antal emner, som i virkeligheden drejer sig om lovgivningsmæssige principper. Det gælder ikke mindst de store samleforslag, som findes sidst i tillægsbetænkningen, hvor man vil lave positive og negative budgetreguleringer og så giver en liste over forslag, man vil gennemføre for at muliggøre dette. Det vil sige, at man, når man stemmer om et enkelt af disse ændringsforslag, samtidig har taget stilling til en lang række forskellige politiske principper.

Den vifte af forskellige politiske spørgsmål, som i virkeligheden bliver for en tid afgjort ved afstemningen om ændringsforslagene, er så uhyre omfattende, at der vel næppe er noget politisk administrativt område, der ikke berøres af den, og der er næppe nogen af de politiske ideer, som har været fremme i de senere års debat, som ikke er med. Det er naturligvis udtryk for en meget god rationalisering, at man derved på én

gang får løst alle problemer. Man kunne sige, at når afstemningen i dag er færdig, har vi taget stilling til alting, så behøver vi egentlig ikke at bestille mere før sommerferien. Sådan kan det jo ikke gøres, det ville ikke være rimeligt, men i virkeligheden er det en sådan boopgørelse. folketingets medlemmer bliver opfordret til at deltage i.

Hvis man vil kigge på lidt historie på dette område, kan man jo kigge tilbage i de gamle folketingsårbøger eller rigsdagsårbøger; og de, der vil være nostalgiske og tænke på de gode gamle dage, kan prøve at slå op i den første rigsdagsårbog for 1898-99 og se, hvor stor finansloven var på det tidspunkt, og hvad det var for nogle små rare overskuelige bevillinger og sager, som finansudvalget arbejdede med, og som folketings og dengang også landstinget tog stilling til ved tredje behandling. Der er sket en udvikling og bestemt ikke til det bedre i denne henseende.

Jeg skal af meget nærliggende grunde undlade at gennemgå de mange ændringsforslag. De ligger i ca. 8 forskellige bundter, ja, ikke formelt, fordi de 5 første er slået sammen i tillægsbetænkningen, men der er jo altså et bundt tekniske ændringsforslag fra ministerierne først, som der ikke er noget særligt at sige til; der er en række ændringsforslag fra det radikale venstre, en række fra det konservative folkeparti og en række fra fremskridtspartiet.

Om disse sidste ændringsforslag gælder det, at vi i det store og hele vil stemme imod dem. Vi vil gøre et par undtagelser. Vi vil glæde fremskridtspartiet med hverken at stemme for eller imod et af deres forslag, og vi vil glæde det konservative folkeparti ved at stemme for et udmærket forslag om at yde et ekstra tilskud til produktionen af kortfilm. Vi vil derimod ikke stemme for det dermed sammenhængende forslag om at nedlægge statens filmcentral. Således opnår vi et bedre resultat, end de konservative havde tilsigtet, hvis vi altså får vores vilje. Dette tilfælde gør det jo ganske uskueligt, at mange af disse ændringsforslag

[Poul Dam.]

hænger sammen på den ene eller den anden måde, og det gør ikke oversigten lettere.

Men jeg skal vende mig til nogle af de ændringsforslag, der findes uden for tillægsbetænkningen, fordi de kræver nogle bemærkninger. Først og fremmest er der fra Danmarks kommunistiske parti stillet en lang række ændringsforslag på blad nr. 283. Det er forslag af flere forskellige typer. Der er dels en række forslag, som er udtryk for, at man vil fjerne alle bevillinger, der har et eller andet at gøre med De europæiske Fællesskaber, og det er naturligvis et standpunkt, som vi er enig i. Vi har ment at tilgodese det samme formål fra SF's side ved at stille ét ændringsforslag, nemlig om at afskaffe det tilskud til EF, der står på udenrigsministeriets konto; når det var afskaffet, ville alle de andre poster af sig selv falde bort.

Om de kommunistiske ændringsforslag skal jeg i øvrigt sige, at flere af dem er udtryk for nogle forholdsvis løse skøn, nogle ret store bevillingsforøgelser, uden at det er muligt at se, hvilke beregninger der ligger bag dem, og det kan man ikke være med til i alle tilfælde.

Kommunisterne foreslår, at indkomstskatten skal forhøjes med 5 mia kr., fordi man gerne vil have et bedre skattegrundlag, fordi man vil have de skjulte indtægter frem og få dem beskattet. Vi er enige i formålet, at de skjulte indkomster skal frem og skal beskattes, men vi vil gerne sige, at når det lykkes at få disse skjulte indkomster frem, skal det provenu, der opnås, ikke bruges til at forhøje indkomstskatten med, men til at nedsætte indkomstskatten for de dårligere stillede her i samfundet.

Man foreslår fra kommunistisk side at forhøje det almindelige bygge- og anlægsprograms bevillinger på Grønland med 100 mill. kr. Vi er enige i intentionen: at der bør gøres, hvad man kan gøre, for at fremme beskæftigelsen for grønlænderne, men vi er ikke sikre på, at det overhovedet er muligt at anvende 100 mill. kr. fornuftigt i 1974-75, fordi der er en meget lang projekteringsperiode på Grønland.

Man har stillet nogle meget vidtgående forslag vedrørende boligstøtten. Også her vil jeg gerne sige, at vi er enige i tendensen, men vel er noget forbeholdne over for, om

de tal, der er nået frem til, netop er de rigtige, men vi vil gerne stemme for det.

Et forslag, hvis tendens også er udtryk for noget, der er os sympatisk, vil vi derimod stemme imod, fordi vi mener, det er udtryk for en ubeskrivelig letsindighed fra det kommunistiske partis side. Det er ændringsforslag nr. 51, hvor man foreslår, at tilskudet til de offentlige arbejdsformidlingskontorer skal nedsættes med 30 mill. kr. Begrundelsen er den, at man ønsker, arbejdsformidlingen skal overgå til fagbevægelsen.

Vi er enige i, at arbejdsanvisningen skal overgå til fagbevægelsen, men at tage en bevilling væk netop fra denne regering uden at have sikkerhed for, at man så får tingene i orden bagefter med en arbejdsformidling hos fagbevægelsen, er meget letsindigt. Jeg kan godt se, hvad det kunne bruges til, hvis man virkelig fik fjernet disse 30 mill. kr. fra de offentlige arbejdsformidlingskontorer.

Et eksempel på, hvordan der i alt for mange af de ændringsforslag, der foreligger, drives demonstrationspolitik, har man i nr. 59 i det kommunistiske forslagsbundt, hvor man foreslår, at stipendierne inden for Statens Uddannelsesstøtte skal forhøjes med 500 mill. kr. Vi er enige i, at det er stipendier, der skal til, vi er enige i, at der skal bruges flere penge til Statens Uddannelsesstøtte, men hvorfor netop 500 mill. kr.? Har man overhovedet foretaget nogen beregning af det? Vi kan ikke lave politik på dette meget væsentlige område bare ved at lave en sådan forhøjelse af en bevilling. Det er da også spørgsmålet: er det netop her, er det netop denne måde, der skal prioriteres på?

Men som sagt, der er en række gode intentioner i rækken af de kommunistiske forslag, som vi gerne vil være med til at støtte, og jeg synes, det må siges, at det for et parti, som ikke har den fordel at sidde i finansudvalget, er et forbavsende godt og stort arbejde, der er udført i forbindelse med dette.

Efter at tillægsbetænkningen blev afgivet, er der jo kommet to bundter ændringsforslag fra finansministeren tiltrådt af de 4 forligspartier; det ene bundt, blad nr. 284, er det store, det enorme resultat af regeringens sparerunde. Vi er ikke særlig sympatisk indstillet over for resultaterne af denne spare-
runde, bl. a. fordi vi synes, at resultaterne er meget små som en samlet besparelse i for-

[Poul Dam.]

hold til den skade, man kommer til at volde en række steder.

Vi vil ikke forlange afstemning om alle disse ændringsforslag, men kun om et par stykker af dem. Vi vil ikke være med til at tage de 125 mill. kr. fra kommunerne i rentegodtgørelse, vi vil heller ikke være med til at nedskære bevillingerne til anlægsprogrammet på Grønland, og vi vil ikke være med til at nedsætte bevillingerne til De Forenede Nationers udviklingsprogram. Vi vil for resten ikke være med til noget som helst af det andet heller, men vi vil ikke forlange det til afstemning.

Endelig er der det sidste bundt fra blad nr. 285, som jo normalt er det, der er udtryk for nye skøn; det er dér, hvor der kommer de store ændringer på skatterne og hvor der kommer en kolossal ændring med hensyn til reserven til stigning i priser, lønninger og pensioner osv., men det indeholder jo også et par principielle ting, fordi skøn — ja, vi stemmer om dem, det er rigtigt, og dermed siger vi altså, at vi har lidt mere tillid til skønnet nu, end vi havde tidligere, men der er jo ingen, der vil kunne hænge os eller andre op på det, hvis skønnet viser sig at være galt. Men der er altså i dette bundt den omkostningsdæmpende ydelse på 1,9 mia kr., som regeringen har lyksaliggjort os med, og der er en nedsættelse på kontoen for stempelafgift, som går ud fra, at 2½ pct. afgiften ved salg af fast ejendom forsvinder. Vi mener ikke, at man kan tage stilling til det på dette tidspunkt, og vi vil stemme imod dette forslag.

Endelig er der i dette hæfte et ændringsforslag nr. 14, der handler om den indtægtspost, der stod som forventet ny lovgivning på 800 mill. kr. på det oprindelige socialdemokratiske finanslovsforslag. Disse 800 mill. kr. omfatter jo en række skatteforslag, som socialdemokratiet og SF var blevet enige om. Vi vil gerne vedstå det forlig, og vi vil derfor gerne stemme for, at disse 800 mill. kr. bliver stående på finansloven. Hvis socialdemokratiet så vil fjerne dem, må de selv om det.

Man har sagt, at vi ikke er særlig interesseret i at spare, eller jeg tror, hr. Christopher sen sagde, at vores spareforslag gik i en retning, som regeringen ikke kunne lide. Det sidste er selvfølgelig også mere korrekt. Ved

vor afstemning vil vi stemme for besparelser på i alt 7 mia kr. — det er dog penge. Vi vil stemme for at spare den omkostningsdæmpende ydelse, som vi ikke ved hvem der har glæde af. Vi vil stemme for afskaffelsen af militæret, hvorved vi kan få en arbejdskraftreserve ud, som jeg ved finansministeren er meget interesseret i at få fat i — ja, måske ikke netop den, det må han tale med forsvarsministeren om, men han er meget interesseret i en arbejdskraftreserve — og vi vil gerne skaffe den ved at afskaffe militæret; forsvarsministeren har jo så mange andre opgaver i regeringen, så han bliver der nok plads til stadig væk, et skrivebord skal forsvarsministeren i hvert fald have, det ved jeg der er brug for.

Men vi foreslår bevillingerne til NATO og EF fjernet, og derved har vi ydet vores bidrag til en realistisk besparelse, en besparelse, som ville være til gavn for landet, og som gerne måtte følges op af et meget systematisk besparelsesprogram for de kommende år. For vi står jo i år, som vi har gjort det i flere år nu, med delløsninger, med besparelsesprogrammer, der ikke er udtryk for nogen virkelig prioritering, ikke for nogen virkelig planlægning, men hvor man plukker lidt hist og lidt her, og hvor den høne, der er færdig, ikke er god at komme i gryden.

Jens Møller (KrF):

De foreliggende ændringsforslag virker på mange måder forvirrende og uoverskuelige, og for nye partier, der kommer til, har det været et stort arbejde at sætte sig ind i det og finde ud af det.

Det hænger måske også sammen med den arbejdsform, der har været, som på nogle måder har været utilfredsstillende for de små partier. Jeg tænker især på, at man i finansudvalget ikke har lov til at have en suppleant, og når man så kun har ét medlem, kan det jo somme tider være nødvendigt at være andre steder, og så får man et slip, som det kan være svært at indhente igen. Endnu værre er det jo da for partier, der slet ikke er repræsenteret i finansudvalget, og jeg vil faktisk mene, at vi ville gøre noget godt for os selv og for landet, hvis vi fik det lavet om, sådan at alle partier, der var repræsenteret i dette ting, også fik et medlem i finansudvalget, så de havde mulighed for at følge med i det, der sker, på nærmeste hold.

[Jens Møller.]

Med hensyn til spareforslagene vil kristeligt folkeparti gerne spare. Vi vil også gerne spare mere, men vi må understrege, at det ikke er ligegyldigt, hvordan man sparer. Vi mener, der må tages hensyn til, at man ikke slår den enkeltes økonomi i stykker. Der må tages hensyn til, at der ikke bliver social slagside, så det går ud over de dårligst stillede, og det gælder også de virkelig dårligt stillede, i u-landene. Og vi må passe på, at vi ikke laver så pludselige og voldsomme ændringer, at det bringer samfundet ud af balance.

På mange måder kan det danske samfund sammenlignes med en gammel bygning, der er ombygget gang på gang og udvidet, det har politikerne gjort efterhånden, for at gøre den så god som muligt for det danske folk at leve i. Men efterhånden er den blevet så kompliceret og så vanskelig at finde ud af, at vi alle sammen er ved at være klar over, at der må en gennemgribende restaurering til. Men der er bare det ved det, at mens den restaurering foregår, skal vi jo alle sammen stadig væk bo i det hus, der er det danske samfund, og da kan man blive noget ængstelig, når man ser de besparelsesforslag, der kommer fra nogle af partierne, særlig fra fremskridtspartiet. Det minder ikke meget om en restaurering, det minder mere om, at man sætter bulldozerne under det hele og så bygger noget nyt op,

Sådan noget kan vi ikke være med til, for det kan jo engang ikke lade sig gøre at evakuere befolkningen, mens det foregår, og derfor kan det ikke ske, uden at der vil ske mange ulykker undervejs. Endelig har vi jo heller ingen som helst garanti for, at det nye, man bygger op, vil vise sig at være bedre end det gamle. Det vil være at spille hasard med det danske samfund. Jeg ved godt, der er nogen, der siger, at det vil blive så og så dejligt, men vi er mange andre, der siger: nej, det kan ikke gå, for dette samfund vil blive et samfund, hvor den stærke altid har ret.

Derfor mener vi, at restaureringen må tage sin tid. Vi må have tid til disse sparebe-
stræbelser. Det vigtigste er heller ikke, at de kommer på én gang, men at det går i den rigtige retning. Skal det virkelig hjælpe, må vi arbejde på længere sigt med en administrativ reform, med lovrationalisering, afskaf-

felse af dobbeltadministration, med en indkomstskattereform, en boligreform. Og så må vi se at komme alle de misbrug til livs, der virker som snylteplanter på det danske samfund. Den slags ting kan ikke ordnes på et par måneder i en presset situation, men det er nogle af de virkelig væsentlige ting, som dette ting skal arbejde med i de kommende måneder, og vi vil gøre, hvad vi kan for at få det til at gå i den rigtige retning.

I den nuværende situation vil vi stemme for alle forsvarlige besparelser, og på det nuværende tidspunkt mener vi, at det er netop dem, der udgør de 1.550 mill. kr., som forligspartierne er blevet enige om.

Knud Jespersen (DKP):

Jeg vil tillade mig at starte, ligesom en række af ordførerne har gjort, med nogle bemærkninger om selve proceduren eller rettere, hvordan dette høje ting finder ud af, hvordan den mest fremragende og afgørende lov skal være i vort land.

På mange måder synes jeg, at både arbejdsform og sammensætning — og her skælder jeg ikke ud på de tekniske eller andre tjenestemænd, der har medvirket — er af en ganske ubeskrivelig rodet karakter. Hvis man kigger selve finanslovsforslaget igennem, vil man se en række eksempler, hvor man på den ene side opererer med reviderede tal, det vil sige til 1974-priser, og på den anden side overhovedet ikke tager hensyn til det. Hvor meget udsving det kan gøre — og derfor er selve skønnene jo ganske uforsvarlige — det viser en lille bitte ting omkring eksemplet med inflationsproblemet.

Indkomstskatten er i dette finanslovsforslag revideret sådan, at den er næsten 3½ mia kr. højere end i det første forslag, der blev forelagt. Momsen er forhøjet med 0,2 mia kr. og det viser altså med al ønskelig tydelighed, at det, vi står over for her, er en inflation, som farer frem som en tornado; indkomstskatten skal være 7 pct. højere end ved finanslovbehandlings første dag. Hvis vi tog disse tal alvorligt, ville vi altså kunne beregne, at der måtte have været en lønstigning på 14 pct. for alle arbejdere med en trækprocent på omkring 50. Alt dette kunne være vældig godt, hvis det var gennemgående i finanslovsforslaget. Men det er det ikke. Det er ikke et generelt træk; det er kun få konti, der er reguleret, ellers flyder

[Knud Jespersen.]

man rundt i 1973-priserne. Det gør det simpelt hen vanskeligt, nogle gange helt umuligt, at stille ændringsforslag efter en sådan arbejdsform.

Jeg vil her indskyde, at vi er tingets eneste parti, der ikke er medlem af finansudvalget, hvilket betyder, at der bliver skænket os timer til rådighed, hvor de andre har haft uger, hvilket betyder, at vi stilles over for en række fuldbyrdede kendsgerninger. Alligevel har vi udarbejdet 61 ændringsforslag, der alle har det fælles sigte, det fælles mål at få ført de midler tilbage til befolkningen, vi finder man skammeligt har frataget den gennem en højere byrdebelægning.

Vi har søgt midlerne, hvor de var, fordi vi ikke ønsker at deltage i den almindelige sparediskussion, som begyndte med, at venstre ville spare 3 mia kr., fremskridtspartiet 9,3 mia kr. og forligspartierne nu har sluttet på 1.552 mill. kr. Alt dette indeholder jo både tvangsopsparringstendensen, og det indeholder arbejdsgivertilskud, det indeholder anerkendelse af en række tabuer i den økonomiske politik, hvilket igen betyder, at det bliver de almindelige mennesker, der kommer til at betale eller får højere udgifter eller lider afsavn.

Hvor fandt vi de unødvendige poster i denne finanslov? Dem fandt vi fremfor alt i de penge, der anvendes til oprustningen, og ud fra det har vi selvfølgelig stillet kravet: afskaffelse af de militære bevillinger. Det gælder også det forlig, der er indgået, hvor man regner med at skulle bruge 1,6 mia kr. eller 400 mill. kr. om året i de kommende 4 år. Naturligvis er vi modstandere af noget sådant, og vi finder, det er højst skæbnesvangert for dette ting, at man end ikke ville diskutere sådanne problemer, men tager det som givet, at her kan vi ikke pille ved noget.

Vi har også, ud fra det synspunkt at EF-udgifterne er udgifter, der er påført befolkningen til belastning og absolut ikke er til fremme af levestandarden, selvfølgelig peget på, at disse udgifter kunne spares.

Vi er og vi var modstandere af et kasseoverskud, der i virkeligheden er en overbudgettering på den måde, at man kræver mere op i skat, end man har brug for. Den nuværende regering regner med et kasseoverskud på lidt over 1.400 mill. kr., og vi

finder det ganske uanstændigt og vil derfor også have den side af sagen afskaffet.

Samtidig har vi indregnet ophævelse af skattefrihed for overklassens privilegier, hvor millionærindtægter stadig væk kan få lov til at leve skattefrit, med nul, og hvor man samtidig kan og vil bevare skattefidusernes fornemste niveau, nemlig de ekstraordinære afskrivningsbestemmelser. Alt dette regner vi ind i det; for i et skøn om, hvordan det skal gå, bør man også have denne politiske vurdering: hvem skal betale, og hvordan får vi den omfordeling, som er nødvendig?

På den baggrund er vi ganske dokumentarisk nået frem til tallet 16 mia kr. Det betyder ikke, at det så er penge, vi vil putte i statens lomme. Tværtimod, det er penge — og det viser også vore øvrige ændringsforslag — vi vil fordele på en betydelig mere fornuftig måde, hvor vi vil lave en ny byrdefordeling, og hvor vi vil bruge de penge til virkelig at hjælpe dem, der har behov derfor.

Og hvem er det i første række? Ja, vi foreslår en forhøjelse af pensionerne med det mål at nå frem imod 2/3 af gennemsnitsindtægten for almindelige folke- og invalidepensionister. Vi foreslår en forhøjelse af dagpenge under sygdom til 100 pct. Vi foreslår afskaffelse af den madmoms, der har betydet, at når fødevarerne steg i priser med 18 pct. i 1973, var den reelle forhøjelse på 21 pct., når man lagde momsen til. Denne asociale fødevareroms belaster fremfor alt de dårligst stillede. Også den ønsker man at fastholde. Vi ønsker den afskaffet.

Så er det sagt, at det var et skøn, vi havde, når vi talte om 500 mill. kr. mere til de uddannelsessøgende. Ja, alt hviler jo på et skøn, og her har vi faktisk konsulteret de uddannelsessøgende, og deres beregninger viser, at det er et beløb af denne størrelsesorden, man skal have. Det vil medvirke til at sikre retten til en mere fornuftig og en mere demokratisk uddannelse uden de sociale skel, vi har i øjeblikket.

Så er det nævnt fra hr. Poul Dams side, at når man opslugte disse skattefrie milliarder — og vi har været venlige og kun peget på, at det kunne give 5 mia kr., mens vore egne beregninger viser, at det kunne give 8-9 mia kr. — så skal de naturligvis ikke bruges til at hæve skatterne for andre. De

[Knud Jespersen.]

skal bruges til at gennemføre en skattefri bundgrænse for de første 30.000 kr. pr. lønmodtager og samtidig til at nedsætte trækprocenten for en del af de indtægter, der ligger over 30.000 kr.

Vi er alt for beskedne i denne sag. Havde vi vidst, at regeringen nu havde planer om at opkræve 3,5 mia kr. mere, så havde det været mere rimeligt, om vi havde nærmest os en 40.000 kr.s grænse for de første penge, man tjente, men det forudsætter selvfølgelig, at man skal beskatte al faktisk fortjeneste. At beskatte al faktisk fortjeneste forudsætter også, at man ophæver de ekstraordinære afskrivningsbestemmelser fra 1957 og holder sig til de afskrivningsbestemmelser, der var gældende indtil dette tidspunkt.

Vi har også stillet et miljøvenligt forslag ud fra, at der gøres for lidt for at bekæmpe forureningen, at man lader profitjægerne svine byerne til, forpøste luften, vandet og jorden, og så sidder man faktisk stillfærdigt og kigger på denne side af sagen. Denne mætning med giftstoffer kan vi ikke løse ved bøder, men vi tror, vi kan begrænse den. Derfor har vi tilladt os at opføre et forslag til nye indtægter, nemlig 1 mia kr. i forureningsbøder, som så kunne anvendes til planlægning, til at gøre miljøet bedre og til at sikre, at det blev menneskeligt forsvarligt at bo i de større byer.

Hvad er det, der viser sig i de andre ændringsforslag, om man stort set ser bort fra SF's? Det er en politik, der står på, at nedskæringslinjen skal fortsætte. Det er en politik, der i virkeligheden har lidt fallit, hvor man gav 2 mia kr. til arbejdsgiverne, uden at det hjalp en tøddel. Nu er vi inde i en ny EF-prisstigning, hvor man vil kræve 1 mia kr. op i tvangsopsparring, uden at det vil flytte om på byrderne, men fortsat belaste dem, der i forvejen er for hårdt belastet. Det er en politik, hvor man ikke vil gribe ind mod inflationen. Om vi bare kigger på den rente, der nærmer sig 30 pct.-grænsen, ja, så kan man da godt forstå, at inflationen er kommet ind i en sådan udvikling, at regeringen ved at give afkald på indgreb i virkeligheden kun regerer det halve af landet, hvis den endda så gør det.

Lad mig give et eksempel: inflationens raketfart i 1973 viser, at for jord og faste ejendomme øgedes profitterne eller værdige-

vinsten med 40 mia kr. Det svarer til 62 pct. af statens samlede indtægter. Regeringen bør da forstå, at uden en indefrysning af denne side af sagen vil man ikke kunne få hold over noget som helst.

Så skal jeg henviser til, at vi har indregnet det forslag, vi har fremsat, der kommer til behandling i næste uge, og hvor vi simpelt hen påviser, hvordan det kan lade sig gøre.

Det er klart, at dette folketing og også landet står over for et valg: enten at fortsætte på denne upassende måde, der fører til intet resultat, hvor de privilegerede får flere privilegier, og hvor de også får større begunstigelser, medens de, der får lov til at betale, også er dem, der skaber værdierne.

Man kan ikke regere for begge parter, det har regeringen dokumenteret. Den har regeret — og det går også igen i forligsforslagene — i højere og højere udstrækning for overklassen i vores land.

Når vi peger på andre og meget beskedne besparelser, er det også ud fra principielle betragtninger. Vi ønsker kirke og stat adskilt. Vi er tilhængere af religionsfrihed, men vi er også tilhængere af, at kirken finansieres af de folk, der har denne tro. Vi ønsker, at kongehuset skal afholde deres egne udgifter. Så vidt jer forstår på tilgængelige oplysninger — men det ved regeringen måske mere om — skulle de kunne klare sig med deres profitter fra Østasiatisk Kompagni.

Vi ønsker også arbejdsretten afskaffet. Det er en beskeden besparelse, men med stor demokratisk virkning. Hr. Poul Dam siger, at vi vil nedskære arbejdsformidlingsudgifterne. Det er rigtigt. Vi vil nedskære en del af dem, men det betyder da ikke, at man ikke kan vende tilbage til denne sag, når arbejdsformidlingen er overført i fagbevægelsens hænder på ny.

Samfundets problemer kan ikke løses under denne finanslovdebat. Dertil er kapitalismen for meget i krise, og dertil søger man for meget de traditionelle løsninger, der gang efter gang har vist, at de ikke kunne klare problemerne, har vist, at man ikke kunne ordne problemerne omkring jordspekulationen. Man har maksimalt kunnet løse de riges problemer. Det er dér, vore forslag forfølger en ny retning, en ny linje, med det formål at få en ny politik. Når der så længe har kunnet regeres imod befolkningsflertallets interesser, må folketinget da drage den kon-

[Knud Jespersen.]

klusion, at nu må man prøve at regere med befolkningsflertallets interesser og i stedet udfordre storkapitalen.

Man kan som sagt vælge enten at videreføre den fallerede politik og bevare klassesamfundet med alle dets krise- og sygdomssymptomer eller sætte ind på en ny politik med et virkelig demokratisk perspektiv i. Det er noget af det, vi prøver at tegne op i vores korte bemærkninger omkring ændringsforslagene.

Må jeg så sige: jeg takker naturligvis for blomsterne fra hr. Poul Dams side: at vi har lavet et godt stykke arbejde. Jeg kunne mærke på tornene, at der var tale om roser, men roser og navnlig de røde er jo også velkomne i vores del af folketinget.

Jeg kan derimod ikke helt på samme måde kvittere med samme venlighed. Jeg står nemlig lidt uforstående over for — og havde håbet, at hr. Poul Dam havde sagt noget om det — at SF i finansudvalget, som det fremgår af ændringsforslag nr. 185, faktisk er gået ind for en nedskæring af dagpengene ved sygdom eller fødsel på 40 mill. kr. Nu ved jeg, at man kan tale meget om skøn, hr. Poul Dam, og det er muligt, at vores skøn på de 500 mill. kr. er for lavt, men jeg tror da hverken hr. Poul Dam eller SF kan skønne, hvor mange børn der måtte blive født i 1974, og hvor mange dagpenge der bliver nødvendige på grund af sygdom.

Der er en række flere ting. Desværre er tiden jo beskåret i folketingsdebatten derom, men vi forstår heller ikke, at man går ud fra, at man kan skønne, der bliver færre invalidepensionister, og ikke tage hensyn til inflationen — og det gør SF jo ved at tilslutte sig ændringsforslag nr. 186 i tillægsbetænkningen, hvor man går ind på at lave en nedskæring på 40 mill. kr. til invalidepension m.v.

Jeg håber, at der er tale om en misforståelse, sådan at SF i virkeligheden ikke vil støtte disse nedskæringer, men er lidt bange, da SF ved også at tilslutte sig ændringsforslag nr. 188 omkring invalidepensionister og folkepensionister faktisk støtter en nedskæring på 48 mill. kr., der i ændringsforslag nr. 70 er forhøjet til 92 mill. kr. Det samme kunne for den sags skyld siges om ændringsforslag nr. 193: nedskæring med 31 mill. kr. til husmoderafløsning og hjemmehjælp.

Vi finder, at det er en underlig facon. Det er at føre sparepolitikken i en forkert retning, og det er ligesom at underlægge sig det finansudvalgsflertal, der er.

Det var ikke så pæne blomster, jeg havde, men det er jo for så vidt SF's egen skyld, hvis ikke der er tale om trykfejl. Hvis de har et sådant skøn, at de kan sige, hvor mange invalidepensionister vi måtte få, skønt nedslidningen af arbejdskraften øges og der ikke er gjort noget for at bedre miljøet på arbejdspladserne, så vil vi da gerne vide, hvilke geniale informationer der ligger bag en sådan bedømmelse.

Jeg har også et lille spørgsmål, som jeg vil gøre opmærksom på. Vi støtter naturligvis SF's ændringsforslag nr. 76 i tillægsbetænkningen, hvor man foreslår hele kontoen for EF strøget; det er også noget af det, vi har peget på. Vi forstår bare ikke, at SF står alene med det, idet retsforbundet, SF og kommunisterne i denne sag jo ofte har optrådt enigt.

Jeg ved, at der ikke er store muligheder for, at dette folketing med et flertal vil godtage disse rigtigt foreslåede besparelser, der indeholder perspektiv om en ny politik, og som samtidig indeholder løsningen på de sygdoms- og kriseproblemer, vi har i vort samfundssystem. Vi taler ikke om at redde kapitalismen, men vi taler om at skåne menneskene under disse vanvittige forhold, som kapitalismen har åbnet for dem.

Flygaard (DR):

Under behandlingen i det politisk-økonomiske udvalg af retsforbundets spareforslag blev det klart for os, at vi ikke havde politisk mulighed for at trænge igennem med vore forslag. Vi havde stillet forslag om besparelser på 4,4 mia kr. Dertil kan vi lægge den omkostningsdæmpende ydelse på 1,9 mia kr., som vi er modstandere af.

Nu gjorde hr. Christophersen nogle venlige bemærkninger omkring retsforbundets spareforslag, i hvert fald for så vidt angår den rent tekniske udformning, og jeg forstod også, at hr. Christophersen på flere områder sådan set havde en vis sympati for forslagene, hvis han var frit stillet.

Vi lod vores besparelsesforslag ledsage af nogle generelle bemærkninger, og dér anførte vi bl. a., at kun almene samfundsinteresser bør tilgodeses over de offentlige kasser, hvor-

[Flygaard.]

for en lang række særinteresser nu må indstille sig på en hurtig afvikling af de mangeartede tilskud og særbegunstigelser, som de gennem årene har opnået, og en begrænsning i anvendelsen af det såkaldte gratisprincip, hvorefter offentlige ydelser stilles til rådighed uden betaling. Begrænsningen bør ske på områder, hvor de offentlige ydelser kun har interesse for en begrænset kreds og ligger uden for de sociale trangtilfælde, eller hvor ydelserne i øvrigt er baseret på et forsikringsprincip eller ydes i konkurrence med tilsvarende private ydelser. Endelig bør opgaver og institutioner, der vel hviler på almene samfundsmæssige hensyn, men hvor omkostningerne ikke står mål med nyttevirkningen, enten afvikles eller genmemrationaliseres. Med udgangspunkt i dette citat vil jeg gerne spørge: hvor er det, venstre og hr. Christophersen er uenige med retsforbundet? Det synes jeg var meget rart at få opklaret, og det kunne jo også have interesse med henblik på de mere langsigtede besparelser, vi givet skal i gang med.

Da vi samtidig mente, at der i flere af de foreslåede besparelser, der blev forelagt i folketingets finansudvalg, var indeholdt synspunkter, som vi kunne tiltræde, fandt vi det mest hensigtsmæssigt i denne omgang at støtte forslag fra forskellig side fremfor at fremsætte selvstændige ændringsforslag. Vi fornemmede desuden, at mængden af forslag måtte blive meget stor, og dette var også medvirkende til, at vi valgte at støtte eller tage afstand fra de enkelte ændringsforslag i overensstemmelse med den grundholdning, som vi har givet udtryk for.

Vi har også haft i tankerne, at man ikke alene kan prøve at ændre lovgivningen ved at stille ændringsforslag til finansloven, men også ved at fremsætte selvstændige lovforslag og således ad den vej øve indflydelse på udviklingen.

Jeg vil gerne gøre den bemærkning, at det kunne måske være en måde at lette finanslovsforlaget tredje behandling på, om man holdt alle de ændringer uden for afstemningen, der måtte bero på et ændret skøn som følge af en anden udvikling end den oprindeligt forventede. Når disse forslag alligevel er med her i afstemningen i dag, vil vi selvfølgelig tage stilling til dem og vel i almindelighed stemme for de ændrede skøn. Når

vi i enkelte tilfælde stemmer imod, beror det derfor ikke på tvivl om dette skøns rigtighed, men er udtryk for, at vi benytter lejligheden til at stemme imod ud fra en politisk vurdering for at markere vor stilling på et givet område. Det gælder f. eks. ved en afstemning om Århus universitet.

Når vi i adskillige tilfælde ikke har kunnet stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag, beror det på, at vi ikke har anset dem for at være realisable, men det skal tilføjes, at vi i et antal tilfælde har kunnet stemme for partiets forslag. Dog skal jeg her oplyse, at vi ikke kan stemme for de ændringsforslag, fremskridtspartiet har fremsat til § 23. Jeg vil imidlertid gerne her gøre den bemærkning, at det ikke for os har været afgørende, hvor forslagene kom fra. For os har det været afgørende, om vi ud fra et politisk synspunkt har kunnet acceptere forslagene. Derfor vil man også i indstillingerne fra finansudvalget kunne se et betydeligt antal mindretalskombinationer, der nok må betegnes som utraditionelle. Det synes vi er meget tilfredsstillende set ud fra et egentligt demokratisk synspunkt.

Vi har i de fleste tilfælde kunnet acceptere de af det radikale venstre stillede ændringsforslag, og jeg skal i den forbindelse oplyse, at vi vil stemme for det radikale ændringsforslag til § 23.

Vi har også i flere tilfælde kunnet stemme for forslag fremsat af det konservative folkeparti, men her kan vi ikke stemme for det forslag, som det konservative folkeparti har fremsat til § 23.

Derimod har vi i de fleste tilfælde ikke kunnet stemme for de af socialistisk folkeparti og de af kommunisterne fremsatte ændringsforslag.

For så vidt angår regeringens ændringsforslag vil vi i flere tilfælde stemme for disse ud fra den betragtning, at en mindre imødekommelse af vore synspunkter dog er at foretrække fremfor slet ingen. Det vil i nogle tilfælde først ske ved en eventuel subsidær afstemning.

Efter nu at have redegjort for, hvorledes vi har stillet os til de enkelte forslag, skal jeg gøre nogle bemærkninger om de kriterier, vi lægger til grund for vor stillingtagen.

På det udenrigspolitiske område vil vi stemme for hjælp til udviklingslandene, idet jeg gerne vil bemærke, at vi med særlig

[Flygaard.]

glæde vil stemme for den hjælp, der ydes gennem internationale organisationer, da vi skønner, at en sådan hjælp gennemgående vil være den bedste hjælp for udviklingslandene og vil indeholde det mindste element med hensyn til at pleje egne interesser samtidig.

Ud fra det synspunkt, at vi skal respektere gældende aftaler og dermed også vort medlemskab af EF, også selv om vi er modstandere af EF, vil vi i almindelighed undlade at stemme imod lovforslag, der er en konsekvens af vort medlemskab af EF. Hvor vi har mulighed for gennem en ændret lovgivning at påvirke udviklingen i en mere gunstig eller mindre ugunstig retning, vil vi selvfølgelig medvirke til dette. På dette område er det vor opfattelse, at vor holdning skal komme til udtryk i markedsudvalget, gennem forhandlinger i folketinget såvel som på anden måde.

På det forsvarspolitiske område skal jeg ikke gøre mange bemærkninger, da mit partis forsvarspolitiske ordfører, hr. Poul Westergaard, her vil gøre mit partis synspunkter gældende. Jeg vil dog gerne her understrege, at vi har en positiv, men kritisk holdning til forsvaret ud fra ønsket om at få et demokratisk og effektivt forsvar, der har taget højde for den udvikling, der har fundet sted såvel på det tekniske som på andre områder.

På det erhvervspolitiske område har vi taget stilling ud fra det grundsynspunkt, at man ikke gennem lovgivningen og de deraf flydende økonomiske dispositioner skal tilgodese særinteresser.

På det sociale område har vi taget stilling ud fra det grundsynspunkt, at det må være en hovedopgave at hjælpe i de tilfælde, hvor der foreligger trang, medens vi ikke kan stemme for en ændring af lovgivningen, hvor der er tale om en fordelingspolitik, der rækker ud over dette synspunkt.

På det undervisningsmæssige område ønsker vi at medvirke til en ændring af studiestøtten i retning af færre stipendier og

flere lån, ligesom vi på det investeringsmæssige område ønsker at påpege, at vi skal økonomisere med de begrænsede ressourcer, vi har. Ud fra denne grundholdning skal vor stilling til ændringsforslagene ses.

Med disse bemærkninger har jeg redegjort for vor stilling til ændringsforslagene. Det har forekommet mig næsten uoverkommeligt at gå ind i en mere nuanceret redegørelse for vor stilling til de enkelte ændringsforslag, men jeg ville da gerne i enkelttilfælde begrunde vor stilling, om det måtte ønskes.

Til sidst skal jeg her blot udtale et håb og et ønske om, at vi igennem langsigtede besparelser, som der er lagt op til, og som der er udtalt ønske om fra regeringens side, virkelig når frem til en sådan ændring af den økonomiske politik, at der bliver skabt basis for indkomstskattenedsættelser af et betydeligt omfang.

Rosing (Grønl.):

Den del af finanslovforslaget, der vedrører Grønland, har aldrig nogen sinde været udsat for så drastiske ændringsforslag som nu, takket være de partier, der er kommet ind efter folketingsvalget den 4. december sidste år.

Det er for det første fremskridtspartiet, som foreslår, at de i finanslovforslaget foreslåede bevillinger til Grønland reduceres med 300 mill. kr. Det vil med andre ord sige, at omtrent halvdelen af det foreslåede skal skæres væk. Danmarks kommunistiske parti ønsker derimod, at Grønlandsministeriets bygge- og anlægsprogram på godt og vel 180 mill. kr. forhøjes med 100 mill. kr. Det var som at få et iskoldt skyl efterfulgt af lovlig varmt vand. Disse to ændringsforslag vender jeg tilbage til.

Angående de nuværende sparebestræbelser vil jeg generelt sige, at der siden januar 1972 gentagne gange er sket nedskæringer af de bevillingsrammer, der for Grønlands vedkommende oprindeligt var budgetteret ud fra. Det er klart, at ministeriet for Grønland i lighed med andre ministerier må

[Rosing.]

være med i sparebestræbelserne i form af nedskæringer og udsættelser, der kan anses for at være tålelige. Jeg vil derfor gå ind for de ændringsforslag, som af flertallet er indstillet til vedtagelse.

Visse ændringsforslag, der er stillet af enkelte mindretal, vil jeg derimod stemme imod, idet jeg mener, at de ville medføre urimeligheder, hvis de blev vedtaget. I øvrigt vil jeg afholde mig fra at stemme vedrørende de resterende ændringsforslag foreslået af andre mindretal.

Derefter vil jeg i al korthed kommentere de to diametralt modsatte ændringsforslag fra fremskridtspartiet og Danmarks kommunistiske parti. Det ændringsforslag, som fremskridtspartiet har stillet, må nærmest betegnes som en hensynsløshed baseret på uvidenhed om grønlandske bestræbelser for at udvikle Grønland til et moderne samfund, og dette ændringsforslag chokerer både mig og mine landsmænd. Hr. Glistrup har jo i sin tid udtalt, at det måtte være det bedste, at vi grønlændere skruede tiden tilbage og levede som vore forfædre, altså som fangere. Tror fremskridtspartiet, at den danske befolkning i den kommende tid kan affinde sig med at leve som deres forfædre i den ældre jernalder? Det kan den ikke, og det kan vi heller ikke. Omtrent halvering af grønlandske bevillinger ville betyde et stop for Grønlands udvikling, det, som er samstemmende med hr. Glistrups udtalelse — vel at mærke en udtalelse fra det såkaldte fremskridtspartis stifter og formand. Hvis det overhovedet kunne blive vedtaget, hvilket jeg tvivler meget på, ville dette ændringsforslag med andre ord betyde, at vi ikke får en forsvarlig uddannelse, endnu mere arbejdsløshed, ingen effektiv sygdomsbekæmpelse, endnu alvorligere sociale problemer, end vi har i dag, stop for nødvendigt byggeri, i særdeleshed stop for boligbyggeri, som er en nødvendighed mange steder i Grønland, og meget mere.

Jeg er af den opfattelse, at fremskridtspartiets dristige ændringsforslag ligefrem skaber modvilje både i andre partier og i den danske befolkning, som i forståelse for vor situation og med offervilje gennem årene har støttet og stadig støtter vor udvikling. Dermed er det ikke sagt, at vi ikke har store problemer, som partiet kan deltage i at løse.

Det ville være på sin plads for partiet at starte lempeligt, f. eks. i bekæmpelse af Grønlands dobbelte administration, således at herværende administration med tiden kunne flyttes til selve Grønland. På grundlag af det, jeg har sagt, vil jeg derfor henstille, at samtlige andre partier stemmer imod fremskridtspartiets ændringsforslag.

Det kommunistiske partis ændringsforslag, nemlig at Grønlandsministeriets bygge- og anlægsprogram forhøjes med 100 mill. kr., synes umiddelbart meget tiltalende og varmende. Det må dog med det samme siges, at dette beløb ikke hjælper os ret meget efter hensigten i det kommende finansår, netop fordi alle byggesager kræver en lang og omhyggelig forberedelse, dels med hensyn til de materialer, der i god tid skal bestilles og sendes til de steder i Grønland, hvor byggeriet foretages, dels med hensyn til de licitationer, som allerede i denne måned afgøres. Det må huskes, at den grønlandske sommer er kort, hvorfor en omhyggelig planlægning og forberedelse af ethvert byggeri er en nødvendighed. På grund af de faktiske forhold, jeg lige har redegjort for, vil ændringsforslaget således ikke give den nytte, der er hensigten med det. Jeg vil derfor afholde mig fra at stemme vedrørende dette ændringsforslag.

Til slut har jeg et par ønsker, som jeg vil rette til Grønlandsministeren. Ministeren er bekendt med, at vi politisk har ønsket, at man så vidt gørligt begrænser anvendelse af udsendt arbejdskraft. Dette ønske gælder for samtlige arbejdsområder, hvor en kvalificeret fastboende findes. I byggefagene anvendes stadig udsendte firmafolk i større udstrækning, end det behøves. For at dæmpe op for den store arbejdsløshed, som jeg ved en anden lejlighed vil vende tilbage til, må man endnu mere end før anvende grønlandske mestre og den grønlandske arbejdskraft, så arbejdsfortjenesten kan cirkulere i det land, hvor arbejdet er udført.

Det ville også være en styrkelse for grønlandske arbejdsgivere og mestre, dersom den danske licitationslov ved kongelig anordning kan blive udstrakt til Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Som bekendt har budgetdepartementet tildelt personalelofter for et tidsrum fra 1973 til 1977. Dette kan i og for sig være formåls-

[Rosing.]

tjenligt her i landet, men for Grønlands vedkommende er det meget uheldigt og vil i den kommende tid virke lammende, ikke mindst på den kommunale administration.

Grønlandsministeren, der har været formand for byrde- og opgavefordelingsudvalget, som for nylig foreslog, at mange statslige opgaver i den nærmeste fremtid overtages af grønlandske kommuner, ved lige så godt som jeg, at en nødvendig stigning i antallet af lokalt ansat personale ikke vil have indflydelse på det danske arbejdsmarked. Ud over det er det også en kendsgerning, at bygge- og anlægsarbejdet, f. eks. skolebyggeri, sygehuse, el-, vand- og varmeværker, produktionsvirksomheder og skibsværfter, kræver personale, når det tages i brug. Desuden lægges i disse år vægt på, at den størst mulige del af skoleundervisningen og uddannelsen kommer til at foregå i Grønland. Dette kræver også yderligere personale.

Som Grønlandsministeren ved, skal det statslige kæmnervæsen efter forslaget overgå til kommunerne fra og med 1. januar 1975. Denne institution kan i øjeblikket nogenlunde klare opgaverne personalemæssigt set, men fra og med 1. januar 1975 indføres tillige kommuneskat i Grønland samt en ny ordning af socialvæsenet. I de følgende år, med 1 eller 2 års mellemrum, overtages andre af de nuværende statslige opgaver, såsom skole- og biblioteksvæsenet, kommuneteknikerordningen, offentlige værker og derefter sundhedsvæsenet af kommunerne. Jeg vil derfor anmode Grønlandsministeren om at foranledige, at ansættelsesstoppet ophæves for Grønland.

Poul Westergaard (DR):

Som varskoet vil jeg gerne knytte et par bemærkninger til et eller i virkeligheden to sæt ændringsforslag, der her er til behandling.

Først SFs og kommunisternes forslag om at spare udgifterne på forsvarsministeriets budget. Det ville naturligvis have været himmelsk, hvis det var sådan, at vi herhjemme og i øvrigt andre steder i verden kunne undvære at bruge kræfter på militær overhovedet. Men sådan er situationen efter vores opfattelse desværre ikke. Derfor kan vi naturligvis heller ikke stemme for disse ændringsforslag.

Men vi havde jo i vores spareplan, som vi fremlagde i det politisk-økonomiske udvalg, foreslået, at også forsvarsministeriet skulle yde sit beskedne bidrag til sparebestræbelserne med henblik på at skaffe en bedre orden i Danmarks økonomi. Sikkerhedsmæssigt er der vel ikke noget, der er mere risikabelt, end hvis Danmarks økonomi bryder sammen. Det ville derfor, synes vi, også have klædt partierne bag forsvarsforliget, hvis de havde støttet vort forslag, som naturligvis legende let kunne have ladet sig realisere, hvis den politiske vilje havde været til stede.

I forsvarsudvalget har jeg søgt at få oplyst, hvor stor en del af forsvarsbevillingerne der bruges til egentlig forsvarsproducerende enheder, altså dem, der har nogen egentlig forsvarsmæssig værdi, og hvor meget der bruges til andre formål. Det fremgår nemlig ikke af finanslovsforslaget. I over to måneder har jeg måttet vente forgæves på at få et svar på dette enkle spørgsmål. Man planlægger og tænker åbenbart ikke i sådanne økonomiske nyttebaner i forsvarsministeriet.

Retsforbundets gruppe vil ikke bevilge disse milliardbeløb uden at vide, hvad vi får for pengene, og derfor har vi besluttet, da vi ikke kan få lejlighed til at stemme særskilt om § 22, at undlade at stemme vedrørende SFs og kommunisternes ændringsforslag. Men jeg understreger altså, at vores holdning er en helt anden end den, der har dikteret kommunisternes og SFs ændringsforslag. Vi håber, at folketinget i fremtiden kan få de nødvendige oplysninger i tide.

Et andet ændringsforslag, som jeg vil kommentere, er fremskridtspartiets og retsforbundets fælles ændringsforslag om at spare 18,9 mill. kr. i statstilskud til Hedeselskabet. Hedeselskabet med dets noget uheldige infiltrationer her i folketinget har efter vor opfattelse overlevet sig selv. I de senere år har det gjort sig mest bemærket ved at ødelægge helt uerstattelige naturværdier i Danmark ved afvanding og ved vandløbsregulering. Det er vel naturligt, at de vanvittigt høje kornpriser, som vi nu har fået på halsen, har skærpet landbrugets appetit på yderligere afvanding og vandløbsreguleringer, men når det fører til, at store fritidsorganisationer, der gør et dygtigt arbejde for at værne de resterende

[Poul Westergaard.]

naturværdier, må føle et voksende pres fra grundejerside i form af kollektive sanktioner, så må vi ved denne lejlighed sige: naturværdierne er ikke ubetinget grundejernes, men hele befolkningens, og hvis snæversynede grundejerinteresser og profitbegær truer med at tilsidesætte disse almene interesser i naturværdierne, som jo ikke kan gøres op i kroner og øre, og hindrer, at den brede befolkning under fornuftige former kan få adgang til at søge den rekreation i naturen, som det moderne hektiske samfund giver et så stort behov for, og som jo også er befolkningens indlysende ret, så må dette ting reagere. Svaret kan blive et krav om nationalisering af de resterende naturværdier i almenvellets interesse og en drastisk beskæring af grundejernes hidtidige rettigheder. Jeg håber ikke, at det bliver nødvendigt at gå så vidt, men der skal ikke herske tvivl om, at vi ikke vil acceptere flere af den slags ødelæggelser med eller uden Hedesskabets medvirken, og det er det, vi har ønsket at markere med dette ændringsforlag.

Hanne Reintoft (DKP):

Som hr. Knud Jespersen allerede har sagt, er denne finanslov på det sociale område yderst belastende for den svageste stillede del af befolkningen. Der er ingen linje i de foreslåede spareordninger. Det ser vi klart, f. eks. ved nedskæring af plejehjemstilskuddene i en tid, hvor vi ved, det vil medføre fordyrelser, fordi vi samtidig, når vi diskuterer hospitalssektor, står og siger, at problemerne dér skal løses via en udbygning af plejehjemmene. Tv og radio bringer hver dag meddelelser om reallønsudhuling og om allerede indtrådte eller forventede prisstigninger. Alle må erkende, at hele prisniveauet har fået en betydelig drejning opad, og det bliver endnu værre.

En ansvarlig regering, der sidder med denne viden, burde selvfølgelig derefter grundigt have gennemgået finanslovens sociale del og foreslået forhøjelser, der kan imødekomme det ventede økonomiske pres på den dårligst stillede del af befolkningen. Det siger sig selv, at mennesker, der lever på eksistensminimum, belastes kolossalt af de prisstigninger, vi har for tiden. Man må antage, at man på eksistensminimum

bruger ca. 40 pct. af sine indkomster til fødevarer, og det siger også sig selv, at en fødevareprisstigning på 18-20 pct. vælter disse menneskers levevilkår, hele deres eksistens på en forfærdelig måde.

I finanslovsforslaget har vi ikke set nogen som helst forholdsregler mod det. Tværtimod kan jeg se, at man jonglerer med, at kommunernes udgifter til personlige tillæg vil være uændret. Det betyder faktisk en nedskæring, fordi vi netop nu forhøjer grundbeløbet, så kommunerne får et større beløb tilovers til personlige tillæg. Man kan heri se, at man har tænkt sig en stramning over for pensionisterne.

Man regner med, at man kan spare på invalidepensionerne. Hele den propaganda, der drives i pressen om, at der kommer flere og flere invalidepensionister, er usand, den har sit bestemte politiske formål. Det bekræfter P-plan II også. Men jeg vil alligevel spørge ministeren, om der ikke bag disse besparelser ligger det, at man i invalideforsikringsretten har skærpet praksis med hensyn til at tildele invalidepension. Det er i hvert fald en almindelig erfaring, som mange andre end jeg har fra den sociale arbejdsmark, og det er faktisk en meget ubehagelig administrativ spareform, som måske nu her smitter af i finansloven.

Jeg vil også gerne understrege, at det beløb, der er sat af til ganske almindelig offentlig hjælp over forsorgsloven, burde have været sat i vejret. Netop de mennesker, som får hjælp efter forsorgsloven, hvor vi bruger de helt snævre trangsgrenser, lever på et meget, meget fattigt niveau, og de prisstigninger, jeg talte om før, har faktisk ført folk ud i helt uanstændige vilkår. Vi har en række enlige forsørgere, der modtager hjælp over forsorgsloven, og som sammen med deres børn efterhånden har fået det sådan, at vi ikke i vort samfund kan kalde det forsvarligt.

Man grunder også lidt over nedskæringerne af udgifterne til husmoderafløsning og hjemmehjælp. Jeg synes, vi næsten herinde har stået og besværet hinanden, at det at hjælpe folk i hjemmet var bedre end institutionsanbringelse, og jeg vil gerne spørge ministeren helt præcist, om man har tænkt sig at forhøje bidraget fra dem, der skal have hjælpen, om den måde, man kommer frem til besparelsen på, er, at man sætter

[Hanne Reintoft.]

folks egen timebetaling for husmoderafløsning og hjemmehjælp op. Jeg kan ellers ikke se, hvordan man kan nå frem til en besparelse, da jeg ikke kan forestille mig, at man tror, kommunerne kan indskrænke omfanget af hjemmehjælp og husmoderafløsning. Det svarer i så fald ikke til, hvad der er blevet sagt ved debatterne f. eks. om de ældres forhold og om sygehuse.

Jeg er også bekymret over, at man på en lang række punkter — det gælder børne- og ungdomshjemmene, socialrådgiveruddannelsen osv. — tilsyneladende gentager spøgen, som vi diskuterede ved debatten om åndssvageforsorgen, at jonglere med, at normerede, ubesatte stillinger kommer til at indgå som en besparelse, således at man faktisk overtræder sin egen lovgivning og ikke kan besætte stillingerne, hvis der kommer ansøgere til dem. Det er i det hele taget med meget dyb beklagelse, vi konstaterer, at vi ikke, selv om vi alle har erkendt behovet herfor, udvider beløbsrammerne mere for hele særforårsområdet, ikke mindst for åndssvageforsorgen. Ved den sidste debat turde det dog siges, at det kom klart frem, hvor stort behovet var at alle vidste, det var stort, og det blev dokumenteret både fra institutionerne og fra personaleforbundet.

Jeg vil godt sige noget ganske kraftigt om det, der sker med daginstitutionerne nu. Netop her vil denne regering skære hårdt ned og hæve forældrebetalingen. Det er sagt mange gange, at den er for høj. Mennesker med jævne indtægter har faktisk ikke råd til at benytte børneinstitutionerne, og så bliver det ofte de børn, hvis forældre arbejder hårdest og i det længste timetal om dagen, der ikke kan komme på institution, fordi det er lavtlønsgruppens børn. Dagspressen er fyldt med inkonsekvente og fordrejede oplysninger om, hvad institutionerne koster, og hvordan de belaster samfundet, og der er nok grund til lige at tage det op til nærmere diskussion.

Når man nu påstår, at daginstitutionerne er for dyre, griber man selvfølgelig i sin propaganda altid til at bruge vuggestuerne, der ganske rigtigt er den dyreste institutionsform, men hvor børnene selvfølgelig også er det korteste antal år. Man tillader sig derefter at sammenligne institutionsprisen med moderens løn. Nu var det i og for sig lige

så rimeligt at sammenligne det med en mands løn; det ville give et andet billede, fordi mandslønningerne er høje. Hvis en familie skal have passet deres børn, mens de arbejder, er det en gammeldags og traditionelt kvindediskriminerende tænkning altid at sammenligne med kvindelønnen. Men det er ulogisk overhovedet at sammenligne institutionsudgiften med selve lønnen, fordi man derved tilslører samfundets virkelige forhold. En dagsinstitutionspris skal selvfølgelig sammenlignes med værdien af det, kvinden eller manden skaber ude på arbejdsmarkedet. Det er jo ikke den enkelte mandlige eller kvindelige arbejders skyld, at disse værdier hverken tilgår ham eller vores samfund, men at de går i helt andre lommer. Vil man se, hvad en institutionsplads koster i forhold til en arbejdsindsats, så må man selvfølgelig vurdere arbejdsindsatsen som værdien af det arbejde, der bliver udført. Hele denne hetz mod daginstitutionerne, som jo præger hele fællesmarkedsområdet, er et forsøg på, hvor nu konjunkturerne svinger og nærmer sig lavkonjunkturer, igen at presse kvinder ud fra arbejdsmarkedet, så de kan blive den arbejdskraftreserve, man helst vil bruge dem som.

Jeg må altså meget varmt støtte det, hr. Knud Jespersen sagde om vores ønske om udbygning af hele det sociale område. Jeg skal ikke gentage det, der blev sagt om dagpenge og pensioner, men sige, at netop særforårsorgen burde have haft ganske væsentlig støtte, og så vil jeg samtidig sige, at det havde været vigtigt, om vi havde udvidet tilskuddet til revalideringscentrenes uddannelsesprogram, fordi vi ved, at nogle af de få revalideringer, der lykkes for os, er dem, hvor vi virkelig sørger for at uddanne folk rigtigt.

Befolkningen er udsat for boligåger og skatteflåning, den får sin realløn udhulet, og flere og flere bliver i utide udstødt af et jernhårdt arbejdsmarked. Vi kan lige så godt erkende, at det giver os sociale problemer og sociale udgifter, og det er asocialt ikke i en finanslov at komme det i møde.

Finansministeren (Anders Andersen):

Jeg vil gerne begynde med at bringe en tak til finansudvalget for, det kan jeg vist godt understrege, det ekstraordinært store

[Finansministeren.]

arbejde, der har været med at gennemgå finansloven og behandle de mange ændringsforslag, som har været fremsendt. Jeg forstår udmærket de hjertesuk eller måske kritiske bemærkninger — jeg ved ikke rigtigt, hvordan jeg skal formulere det — som fremkom dels fra fru Grethe Philip og dels fra hr. Haunstrup Clemmensen og vist også fra enkelte andre, om det tidspres, der har ligget over dem, der har skullet behandle alle disse ting. Jeg kunne personligt i og for sig deltage både i disse hjertesuk og i beklagelsen over, hvor lidt tid der har været, og hvor ringe mulighed der egentlig er for at sætte sig tilstrækkeligt ind i alle de mange facetter, som ændringsforslagene indeholder, og som gennemgangen af finansloven i det hele taget involverer.

Men vi må vel også nok erkende, at i år er der en speciel situation. Jeg mindes i hvert fald ikke, at vi på noget tidspunkt tidligere har haft så mange ændringsforslag at behandle som i indeværende folketings-samling, og jeg mindes i og for sig heller ikke, at der har været så kort tid til det, som der har været i år. Derfor er der nok tale om flere sammenfaldende omstændigheder. Jeg vil gerne sige, at jeg er enig i de bemærkninger, der er fremsat om, at man i den udstrækning, det er muligt, skal prøve, om man kan undgå et tidspres som det, der har været aktuelt ved behandlingen af indeværende års finanslovsforslag.

Det er ændringsforslagene, der her er til debat, men det har alligevel givet anledning til, at visse ordførere har benyttet lejligheden til at manifestere sig på en række områder. Det skal jeg i hvert fald undlade at gøre. Jeg skal også undlade at gå ind i en omtale af de enkelte ændringsforslag. Det har de forskellige politiske ordførere gjort og præciseret partiernes standpunkter på forskellig måde.

Derimod kunne jeg nok have lyst til at komme med et par måske mere principielle bemærkninger, naturligvis ikke mindst på baggrund af de bemærkninger, hr. Haunstrup Clemmensens startede med, de venligheder, som han havde til regeringen. Det fremgik vel også af andre partiers ordførere, at der bag den venlighed eller de bemærkninger, der blev fremsat, nok var lidt brod vendt

imod regeringen, og det er det, jeg godt vil knytte nogle bemærkninger til

Må jeg straks sige, at regeringen ønsker ikke at lægge navn til så voldsomme og pludselige ændringer i statens udgifter i nedadgående retning og altså i så voldsomme besparelsesforslag, at det slår en hel del i stykker i det samfund, som vi har. Derfor er jeg i og for sig ganske enig i den bemærkning, som hr. Jens Møller kom med, at der skal en vis tid til. Der skal en vis tid til, for at de besparelser, der gennemføres, ligesom får lov til at bundsætte sig, så det ikke slår noget i stykker. Vi må betragte dette som en indledning til en videreudvikling. Så kan man diskutere tempoet, og man kan kritisere regeringen for, at vi ikke nåede igennem med alt det, vi vil eller havde ønsket om. Det er der forskellig baggrund for, at man ikke gjorde. Man bliver ved at køre med de ca. 3 mia kr., vel vidende, at det ikke er rigtigt med de 3 mia kr. som udgangspunkt. Det havde været rigtigt, hvis dette folketing havde gennemført det oprindelige forslag om pristalsreguleringen, som regeringen lagde på bordet, hvorved de 500 mill. kr. kunne have været hentet fra kommunerne.

Den overvejelse, som regeringen stod over for, måtte naturligvis være: hvor langt kunne man komme med gennemførelse af besparelser, hvis disse besparelser var overladt til fri afstemning her i folketinget? Ville man være nået længere, eller ville man være nået kortere end i det forlig, som man nåede frem til?

En anden overvejelse, som vi naturligvis også har måttet foretage var, da dette jo skulle være indledningen til en videre udvikling: ville det ikke være mere hensigtsmæssigt, hvis man kunne skabe et bredt flertal her i folketinget for at gennemføre de besparelser, hvorefter man senere kunne arbejde videre, fremfor at skabe splittelse og opdelinger på forskellig måde?

Der ligger altså bag hele den holdning, vi har haft til disse spørgsmål, også en langsigtet betragtning. Det skal ikke skjule, at regeringen kunne have ønsket at nå videre i første omgang — det er der ingen grund til at skjule — men efter den afvejning, vi måtte foretage i forhold til de muligheder, der forelå, også for at kunne arbejde videre

[Finansministeren.]

med en langsigtet politik, ja, så måtte vi finde, at dette var den vej, der ville virke mest positiv på længere sigt.

Som jeg allerede har nævnt, er dette ikke en engangsforestilling, i den forstand at man ikke skal videre frem. Man skal videre frem med en udgiftsreform, som man må gå i gang med, eller som man er gået i gang med, og som også folketingets partier vil blive involveret i. Jeg tror, det er vigtigt, at man, netop som forholdene tegner sig, kan være enig om — og det er der da heldigvis også givet udtryk for fra flere sider — at man skal videre frem ad den vej, der her er lagt, skal vi sige en vis grund til. Jeg tror det er vigtigt, at man når videre ad den vej. Hvis al den tale om skattereform og om ændringer i udgiftspolitik skal gennemføres, så må der være en vilje til at gå videre, og jeg betragter det som noget værdifuldt, hvis der er en bred vilje til at gå videre ad den vej.

Vi vil nok opleve, når vi nu skal stemme om de af forligspartierne stillede ændringsforslag, at der hvad angår langt de fleste af disse forslag vil være bred tilslutning her i folketinget. Det er jeg i og for sig meget glad for, og det betragter jeg som noget meget positivt, fremfor hvis vi skulle have stået i kampafstemninger, hvor enkelte stemmer kunne være afgørende for, om helheden eller hovedparten af disse ændringsforslag blev gennemført.

Jeg beklager naturligvis, at nogle af ordførerne ikke har villet være med til at gennemføre udgiften på de 1.900 mill. kr., med den begrundelse at det ingen virkning vil have. Det er en skønssag, det må jeg erkende. Må jeg minde om, at da regeringen gennemførte prisstoppet, blev der også fra denne talerstol sagt: det vil ingen virkninger få. Vi må vel alligevel nu erkende, at vi har haft den laveste prisstigning i februar måned på grund af de virkninger, prisstoppet havde. Jeg er også helt sikker på, at denne omkostningsdæmpende ydelse vil få sin indflydelse på prisudviklingen i positiv retning til gavn for forbrugerne. Jeg erkender, at man kan skønne på forskellig måde. Jeg beklager bare, at der ikke også om dette forslag, når der skal stemmes om ændringsforslag til finansloven, er bred tilslutning.

Jeg skal slutte med disse bemærkninger, Jeg har forstået, at der vil være bred tilslutning til regeringens ændringsforslag og til forligspartiernes ændringsforslag, og det takker jeg for.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet til kl. 14, hvor afstemning over ændringsforslagene foretages.

Mødet udsat kl. 12.43.

Mødet genoptaget kl. 14.

Formanden:

Før vi begynder afstemningen, vil jeg gøre opmærksom på, at det er min agt at tilendebringe afstemningen om ændringsforslagene i dag. Jeg regner ikke med, at vi kan nå at påbegynde debatten om selve finanslovsforslaget i dag, så den vil tage sin begyndelse i morgen kl. 9.

Jeg har modtaget en anmodning underskrevet af 17 medlemmer af fremskridtspartiet om, at der først stemmes over ændringsforslag vedrørende § 23. Da jeg ikke har noget imod at efterkomme denne henstilling, går vi først til afstemning over ændringsforslagene vedrørende § 23.

Ændringsforslag nr. 18 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 125 stemmer mod 23; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 329 i tillægsbetænkningen

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 112 og 113 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 61 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 149 stemmer mod 6; 9 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 330 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 126 stemmer mod 39; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 331 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 103 stemmer mod 61; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 332 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 109 stemmer mod 23; 35 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 114 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 133 stemmer mod 29; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 333 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 143 stemmer mod 23; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 334 og 335 i tillægsbetænkningen

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 336 i tillægsbetænkningen

vedtoges enstemmigt med 167 stemmer; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 337-343 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 145 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 344 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 141 stemmer mod 28.

Ændringsforslag nr. 1 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 153 stemmer mod 6; 11 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 147 stemmer mod 23.

Ændringsforslag nr. 1 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 130 stemmer mod 41.

Ændringsforslag nr. 2 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 142 stemmer mod 29; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 162 stemmer mod 6; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 131 stemmer mod 35; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5-12 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 153 stemmer mod 6; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 13 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 148 stemmer mod 16; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren

vedtoges med 158 stemmer mod 12; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 5 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 153 stemmer mod 6; 11 medlemmer tilkendegav at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 1 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 146 stemmer mod 24; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 151 stemmer mod 18; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 125 stemmer mod 47; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 6 og 7 i tillægsbetænkningen betragtedes som

forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 4 i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 3 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 i tillægsbetænkningen betragtedes som

forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 4 i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 9 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 131 stemmer mod 42.

Ændringsforslag nr. 10-12 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 4 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 13 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 13 i tillægsbetænkningen, således ændret, *vedtoges* med 136 stemmer mod 35; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 14 i tillægsbetænkningen *forkastedes* med 140 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslag nr. 5 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 15 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 134 stemmer mod 36; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 15 i tillægsbetænkningen, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 6 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 16 i tillægsbetænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 16 i tillægsbetænkningen, således ændret, *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17 i tillægsbetænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 19 i tillægsbetænkningen til ændringsforslag nr. 18 i tillægsbetænkningen *forkastedes* med 139 stemmer mod 30. 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 18 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 140 stemmer mod 30.

Ændringsforslag nr. 20 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 144 stemmer mod 25; 1 med-

lem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 21 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 146 stemmer mod 26.

Ændringsforslag nr. 22 i tillægsbetænkningen *forkastedes* med 100 stemmer mod 70; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 23 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 158 stemmer mod 6; 8 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 24 i tillægsbetænkningen *forkastedes* med 99 stemmer mod 72; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 25 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 163 stemmer mod 7; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 26 i tillægsbetænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 27 i tillægsbetænkningen betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 22 i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 28 i tillægsbetænkningen *vedtoges* med 164 stemmer mod 6; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 29 i tillægsbetænkningen *vedtoges* uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 7 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finans-

ministeren til ændringsforslag nr. 30 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 30 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 8 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 31 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 31 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 9 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 32 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 32 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 10 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 33 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 33 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 11 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 34 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 34 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 og 13 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 35 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 36 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 139 stemmer mod 30; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 37 i tillægsbetænkningen

vedtoges enstemmigt med 172 stemmer.

Ændringsforslag nr. 38 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 140 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 39 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 134 stemmer mod 37; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 40 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 123 stemmer mod 45; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 41 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 124 stemmer mod 46; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 42 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 123 stemmer mod 45; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 43 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 140 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 44 og 45 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 46 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 140 stemmer mod 30.

Ændringsforslag nr. 6 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 153 stemmer mod 17.

Ændringsforslag nr. 47 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 48 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 141 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 49 i tillægsbetænkningen betragtedes som
forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 48.

Ændringsforslag nr. 50 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 145 stemmer mod 26; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 51 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 144 stemmer mod 26; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 52 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 141 stemmer mod 30.

Ændringsforslag nr. 53 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 145 stemmer mod 26.

Underændringsforslag nr. 14 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 54 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 54 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 15 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 55 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 55 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 16 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 56 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 56 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 17-19 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 20 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 57 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 57 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 58 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 21 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 59 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 59 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 22 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finans-

ministeren til ændringsforslag nr. 60 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 60 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 23 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 61 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 61 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 62 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24 og 25 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 63 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 26-31 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 32 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 64 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 64 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 33-36 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 65 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 37 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 66 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 66 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 38-40 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 7 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 150 stemmer mod 6; 11 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 67 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 111 stemmer mod 58.

Underændringsforslag nr. 41 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 68 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 152 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 68 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 69 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 42 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 70-72 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 43 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 8 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 135 stemmer mod 35.

Ændringsforslag nr. 9 og 10 uden for tillægsbetænkningen af DKP betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 8 uden for tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 11-13 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 129 stemmer mod 42.

Ændringsforslag nr. 73 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 145 stemmer mod 25; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 14 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 149 stemmer mod 20; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 74 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 135 stemmer mod 36.

Ændringsforslag nr. 75 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 143 stemmer mod 24; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 76 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 143 stemmer mod 21; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 77 i tillægsbetænkningen var taget tilbage.

Ændringsforslag nr. 78 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 128 stemmer mod 42; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 79-81 i tillægsbetænkningen betragtedes som *forkastet* med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 78 i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 15 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 82 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 129 stemmer mod 41.

Ændringsforslag nr. 16 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 146 stemmer mod 20; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 17 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 139 stemmer mod 28; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 83 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 129 stemmer mod 42.

Ændringsforslag nr. 44 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges med 131 stemmer mod 39; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 84 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 139 stemmer mod 31; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 18-20 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 85 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Til oplysning for medlemmerne kan jeg sige, der bliver en pause, men det varer et øjeblik. Arbejdet er endnu ikke halvgjort.

Ændringsforslag nr. 86 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 143 stemmer mod 25; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 87 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 21 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 88 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 167 stemmer.

Ændringsforslag nr. 89-93 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 22 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 94 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 144 stemmer mod 26.

Ændringsforslag nr. 23 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 95 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 139 stemmer mod 31; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 96 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 105 stemmer mod 64; 1 med-

lem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 45 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 121 stemmer mod 30; 18 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 97 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 144 stemmer mod 25; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 98 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 136 stemmer mod 26; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 99 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 162 stemmer; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 25 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 124 stemmer mod 30; 14 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 26 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 125 stemmer mod 30; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 100 og 101 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 27 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 125 stemmer mod 30; 15

medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 102 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 167 stemmer; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 28 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 137 stemmer mod 30; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 103 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 105 stemmer mod 66; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 29 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 138 stemmer mod 30; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 104 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 141 stemmer mod 30.

Ændringsforslag nr. 105 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 161 stemmer mod 8; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 106 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 157 stemmer mod 12.

Ændringsforslag nr. 107-110 i tillægsbetænkningen betragtedes som
vedtaget med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 106 i tillægsbetænkningen.

Ændringsforslag nr. 30 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 149 stemmer mod 8; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 31 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 111 og 112 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 113 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 130 stemmer mod 31; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 114 og 115 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 32 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslagene nr. 116 og 117 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 118 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 33 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslagene nr. 119 og 120 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 34 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Formanden:

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 17.15.

Mødet udsat kl. 16.21.

Mødet genoptaget kl. 17.15.

Ændringsforslag nr. 121 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 147 stemmer.

Ændringsforslag nr. 122 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 128 stemmer mod 28; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 123 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 133 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 35 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 124 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 133 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 36 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 121 stemmer mod 30; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 37 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 145 stemmer mod 6; 15 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 125 i tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 118 stemmer mod 44; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 126-129 i tillægsbetænkningen betragtedes som
forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 125.

Ændringsforslag nr. 130 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 103 stemmer mod 63; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 46 og 47 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 131 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 142 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 132 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 122 stemmer mod 44; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 48 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 133 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 149 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 134 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 120 stemmer mod 44; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 135 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 135 stemmer mod 31; 1

medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 49 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 152 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 136 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 135 stemmer mod 31; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 137 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 137 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 138 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 127 stemmer mod 41; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 139 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 147 stemmer mod 16; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 140 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 141 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 137 stemmer mod 31; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 38 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 125 stemmer mod 30; 14 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 142 og 143 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 144 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 145 stemmer mod 19; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 145 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 39 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 152 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 50 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 51 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 146 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 146 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 147 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 144 stemmer mod 19; 5 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslag nr. 52 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 148 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 148 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 149 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 53 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finans-

ministeren til ændringsforslag nr. 150 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 150 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 151 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 54-56 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 152-154 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 57 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 155 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 58 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 156 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 156 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning

Ændringsforslag nr. 157 og 158 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 59 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 40 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 150 stemmer mod 16; 1 med-

lem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 60 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 41 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 151 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 42 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 127 stemmer mod 38; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 43 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 144 stemmer mod 21; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 61 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 159 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 44 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 62 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 160 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 160 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 161 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 140 stemmer mod 23; 1 medlem

tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 162 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 63 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 45 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 122 stemmer mod 31; 13 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 163 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 121 stemmer mod 46; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslag nr. 64 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 164 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 152 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 164 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges med 141 stemmer mod 26; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 65 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 165 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 46 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 160 stemmer mod 6; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 47 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 15 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren
vedtoges med 137 stemmer mod 30; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 166 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 48 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 167 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 161 stemmer; 7 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 168 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 136 stemmer mod 32.

Ændringsforslag nr. 49 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 152 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 66-68 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 169 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 121 stemmer mod 46; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 170 og 171 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 172 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 136 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 173 i tillægsbetænkningen
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 174 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 141 stemmer mod 25; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 175 og 176 i tillægsbetænkningen
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 177 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 132 stemmer mod 30; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 178 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 135 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 179-181 i tillægsbetænkningen
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 182 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 159 stemmer mod 6.

Ændringsforslag nr. 183 og 184 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 69 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 16 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren til ændringsforslag nr. 185 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 185 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 186 og 187 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 70 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 188 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 188 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 189-196, i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 71 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 197-202 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 50 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 142 stemmer mod 22; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 17 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren
vedtoges med 89 stemmer mod 60; 17 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 51 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 136 stemmer mod 31; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 203 og 204 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 52 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 154 stemmer mod 9; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 205 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 141 stemmer mod 26.

Ændringsforslag nr. 206-217 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 218 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 135 stemmer mod 31.

Ændringsforslag nr. 219-221 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 72 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 222 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 222 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 53 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 148 stemmer mod 6; 12 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslag nr. 73 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 223 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 223 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 74 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finans-

ministeren til ændringsforslag nr. 224 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 224 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 75 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 225 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 225 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 76 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 226 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 227 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 138 stemmer mod 30.

Ændringsforslag nr. 228 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 105 stemmer mod 62; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 77 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 229-232 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 78 uden for betænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 54 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 122 stemmer mod 31; 13 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 233 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 135 stemmer mod 24; 6 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 234 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 136 stemmer mod 29.

Ændringsforslag nr. 79 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 235 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 136 stemmer mod 29.

Ændringsforslag nr. 80 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 236 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 133 stemmer mod 25; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 81 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 237 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 138 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 238 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 126 stemmer mod 35; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 239 i tillægsbetænkningen
vedtoges enstemmigt med 166 stemmer.

Ændringsforslag nr. 240-245 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 246 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 105 stemmer mod 61; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 82 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges med 151 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 83 og 84 uden for betænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 247 og 248 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 85 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 249 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 249 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 250-252 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 253 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 118 stemmer mod 44; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Underændringsforslag nr. 86 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 254 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 254 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 255 og 256 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 55 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 138 stemmer mod 23; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 257 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 141 stemmer mod 22.

Ændringsforslag nr. 56 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 123 stemmer mod 39.

Ændringsforslag nr. 57 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 123 stemmer mod 38; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 258 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 118 stemmer mod 44; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 58 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 125 stemmer mod 36.

Ændringsforslag nr. 259 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 157 stemmer mod 6.

Ændringsforslag nr. 260 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 139 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 59 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 149 stemmer mod 6; 9 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 261 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 140 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 262 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 120 stemmer mod 45.

Ændringsforslag nr. 263 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 115 stemmer mod 50; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 264 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 140 stemmer mod 24.

Ændringsforslag nr. 265 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 138 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 266 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 138 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 267 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 119 stemmer mod 46.

Ændringsforslag nr. 87 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges med 147 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 268 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 140 stemmer mod 23; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 269 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 103 stemmer mod 61; 1 med-

lem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 270 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 125 stemmer mod 40.

Ændringsforslag nr. 271 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 103 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 272 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 125 stemmer mod 41.

Ændringsforslag nr. 273 og 274 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 275 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 140 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 276-279 i tillægsbetænkningen

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 88 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 147 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 280 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 281 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 136 stemmer mod 25.

Ændringsforslag nr. 282-287 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 89 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 288 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 149 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 288 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 90 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 289 i tillægsbetænkningen var taget tilbage.

Underændringsforslaget uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 309 af finansministeren til ændringsforslag nr. 289 i tillægsbetænkningen

vedtoges med 147 stemmer mod 17; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 289 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 290 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 91 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 291 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 117 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 92 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 123 stemmer mod 37; 1 medlem

tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 292 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 93 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 293 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 123 stemmer mod 40.

Ændringsforslag nr. 94-96 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 294 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 124 stemmer mod 41.

Ændringsforslag nr. 97 og 98 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 295-298 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 99 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 299 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 299 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 100 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 300 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 300 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 301 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 101 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 302 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 302 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 303-307 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 102 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 308-311 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 103 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 312 i tillægsbetænkningen
vedtoges med 149 stemmer mod 15; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 312 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 313-315 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 316 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 117 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 104 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 151 stemmer mod 13; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 105 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges med 151 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 317 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 119 stemmer mod 48.

Ændringsforslag nr. 318 i tillægsbetænkningen

forkastedes uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 106 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 319 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 319 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 320 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 119 stemmer mod 48.

Ændringsforslag nr. 107-111 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 321 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 60 uden for tillægsbetænkningen af DKP

forkastedes med 141 stemmer mod 6; 20 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 322 og 323 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 324 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 139 stemmer mod 17; 11 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 325 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 326 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 142 stemmer mod 21; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 327 i tillægsbetænkningen

forkastedes med 143 stemmer mod 22; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 328 i tillægsbetænkningen

forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 345-347 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 115 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 348 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 348 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 116 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 349 i tillægsbetænkningen

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 349 i tillægsbetænkningen, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 350 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 351 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 124 stemmer mod 43.

Ændringsforslag nr. 117 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 352 i tillægsbetænkningen
forkastedes uden afstemning.

Underændringsforslag nr. 118 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren til ændringsforslag nr. 353 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 353 i tillægsbetænkningen, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 354 i tillægsbetænkningen
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 355 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 123 stemmer mod 43; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 119 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 356 i tillægsbetænkningen
forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 62 uden for tillægsbetænkningen af DKP
forkastedes med 151 stemmer mod 16.

Ændringsforslag nr. 357 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 105 stemmer mod 62.

Ændringsforslag nr. 120 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 284 af finansministeren
vedtoges med 151 stemmer mod 16; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 358 i tillægsbetænkningen
forkastedes med 105 stemmer mod 62; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Ændringsforslag nr. 19 uden for tillægsbetænkningen på blad nr. 285 af finansministeren
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Efter at forhandlingen om og afstemningen over ændringsforslagene er tilendebragt, skal jeg afbryde behandlingen af finanslovsforslaget, idet dette som helhed vil komme til forhandling i et møde i morgen, fredag den 29. marts.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Erhvervsudvalget har afgivet betænkning over forslag til lov om anvendelse af sommertid. Eksemplarer vil blive omdelt.

Fra medlem af folketinget *Tillisch* har jeg modtaget meddelelse om, at han som følge af deltagelse i møder i London ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 1. april samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Markedsudvalget:

Udtræder: Risgaard Knudsen.

Nyt medl.: Anker Jørgensen.

Kulturudvalget:

Udtræder: Grethe Philip.

Ny stedf.: Niels Helveg Petersen.

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 29. marts, kl. 9 med følgende dagsorden:

- 1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmedlem Tillisch.*
- 2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Tillisch.*
- 3) *Fortsættelse af tredje behandling af:*
Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1974-31. marts 1975.
- 4) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om at bringe rigsadvokatens cirkulære nr. 144 af 15. juli 1969 i overensstemmelse med gældende ret [af Inge Krogh m. fl.].

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m. m.

6) *Første behandling af:*

Forslag til lov om tilskud til fremme af regnskabsføring i jordbrugsbedrifter.

7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til den landøkonomiske konsulentvirksomhed.

Mødet hævet kl. 19.45.
